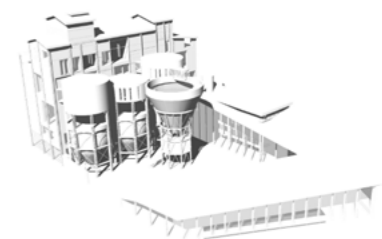


DŮL HLUBINA - MĚSTSKÉ LÁZNĚ I DIPLOMNÍ PROJEKT
FA ČVUT I LS 2011/2012 I LUKÁŠ VÝTISK



KLEPÁK 23-02-2012
ÚSTAV

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
2/ ZADÁNÍ diplomové práce
Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Lukáš Výtisk

datum narození: 29.5.1986

akademický rok / semestr: 2011/2012 LS

ústav:

vedoucí diplomové práce: Ing.arch. Jan Aulík

téma diplomové práce: Nová funkce zavřených dolů – Důl Hlubina
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

- 1/popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení
- 2/popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování
- 3/seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Diplomová práce se zabývá znovuoživením areálu NKP Důl Hlubina. To vyžaduje nalezení vhodných funkcí a přístupů, které by z tohoto, historicky klíčového bodu pro celé město, vytvořili současný příklad obnovy Ostravy.

Výsledkem práce je revitalizace areálu NKP Důl Hlubina a přilehlého území s důrazem na funkci městských lázní využívajících termální energii vody ze zatopených dolů.

Rozsah odevzdaných částí:

- situace, výkresy areálu, výkresy vybraných budov stávajících a nově navržených
- analýzy
- koncepční schémata
- vizualizace
- autorská zpráva
- model

Datum a podpis studenta

23.2.2012

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

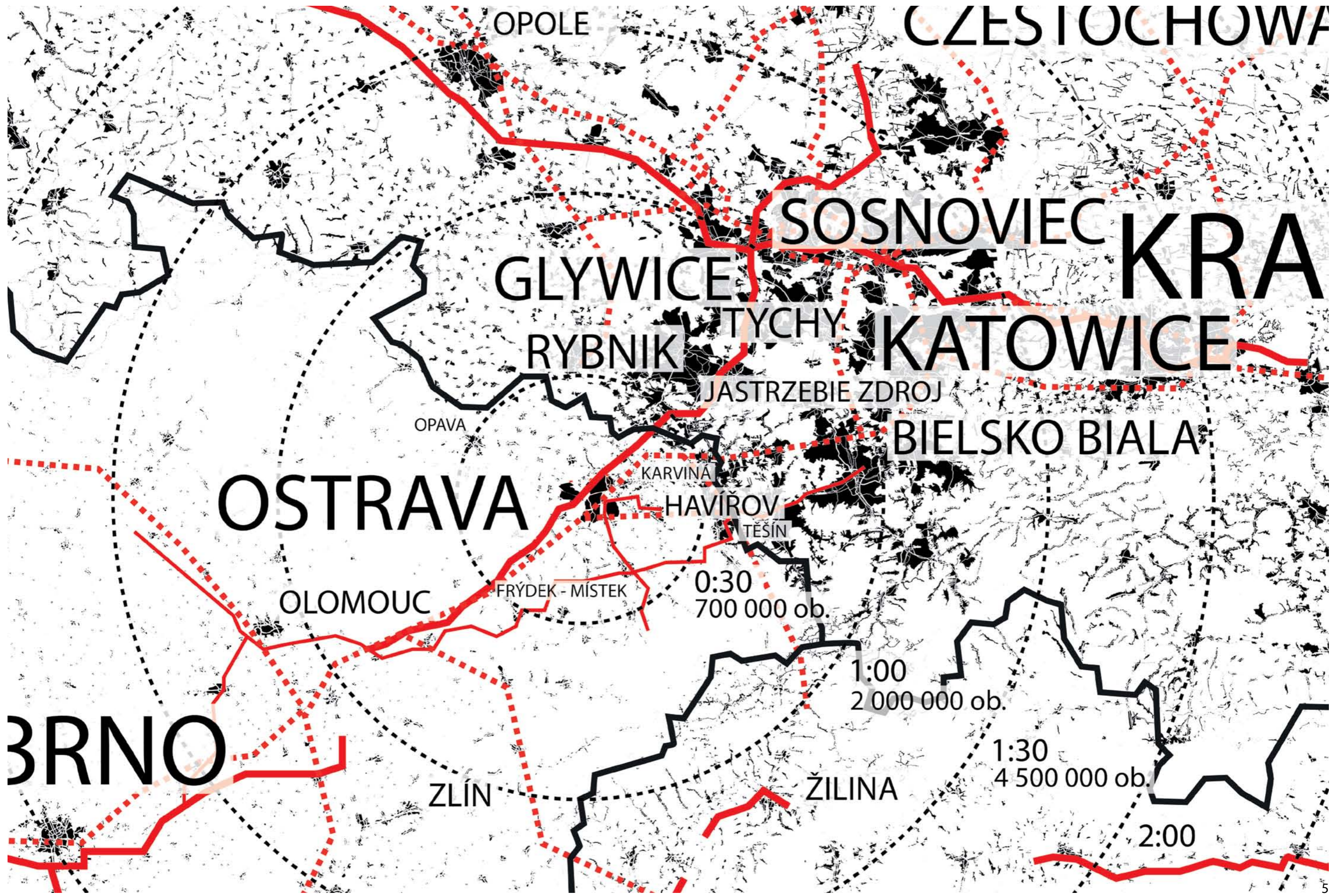
registrované studijním oddělením dne

obsah	2
úvod	3
zadání	4
region	5
analýzy	7
širší vztahy	14
areál	
fotodokumentace	16
historie	17
schémata	18
urbanistický koncept	24
vymezení návrhu	25
situace areálu	26
objekt lázní	
situace	28
využití termálních vod	29
lázeňství	30
pohled z vysoké pece č.1	31
koncept lázní	32
půdorysy	33
řezy	40
pohledy	42
vizualizace	44
závěr	48
prameny	49
prohlášení studenta	50

Prvním faktem, ze které myšlenka diplomního projektu vychází je, že velká část uzavřených dolů na Ostravsku je dnes zaplavena podzemní vodou o teplotě kolem 26 stupňů Celsia. Ta se musí, kvůli ještě aktivní těžbě na Karvinsku ve velkém odčerpávat aby nedošlo k zatopení i tamních důlních šachet. Dnes se většina bez užitku vylévá do řeky Ostravice. Existují už ale pokusy o využití tohoto geotermálního zdroje tepla a já bych rád tuto myšlenku podpořil návrhem městských lázní.









Spojení se silnou industriální architekturou Ostravy by udělalo přesně to, co město procházející bolestivým přeorientováním z těžkého průmyslu na město mnohavrstevné potřebuje. Nové funkce avšak s respektem k unikátnímu historickému dědictví. Urbánní katalyzátory dalšího rozvoje oblastí poznamenaných těžkým průmyslem vyžadujících náročnou rekultivaci. Aktivity, které zpřístupňují a doplňují už tak jedinečná a atraktivní místa opuštěná při náhlém zastavení výroby.

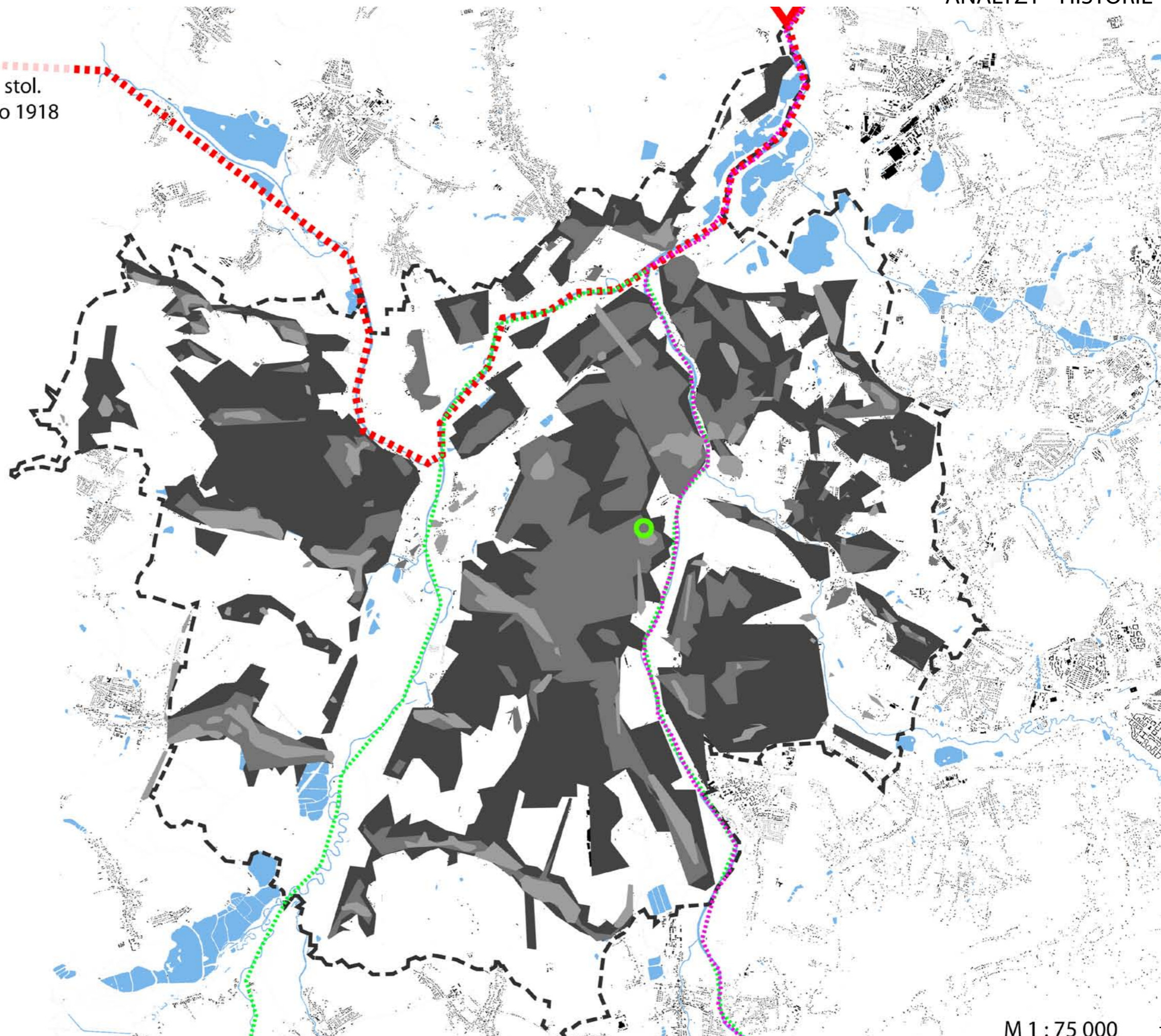
Řeším oblast dolu Hlubina. Tento areál byl prohlášen Národní kulturní památkou a usiluje o zapsání na seznam kulturního dědictví Unesco. Těsně sousedí s areálem Vysokých pecí, tzv. oblastí Dolních Vítkovic a v minulosti tvořili skrze koksovnu jeden funkční celek. Tento celek vznikl zcela logicky na principu uhlí - koks – železo, jednosměrného technologického postupu. Na toto symbolicky navazují. Jestliže má být v budoucnu areál vysokých pecí spolu s dominantním plynem domovem kulturních institucí, technického muzea, konferenčního centra a jiných vyspělých aktivit, areál dolu Hlubina toto podpoří kulturou rodící se, novou, která je ale hnacím motorem vyspělejšího. Kreativní či umělecký inkubátor, tedy místo podporující začínající umělce a jiné kreativní obory, je další funkcí, kterou bych chtěl do tohoto areálu umístit. Diplomem se snažím nastínit možné napojení tohoto areálu v rámci Ostravy a okolí, urbanismus daného areálu, doplnění rezerv a detailněji provoz lázní.











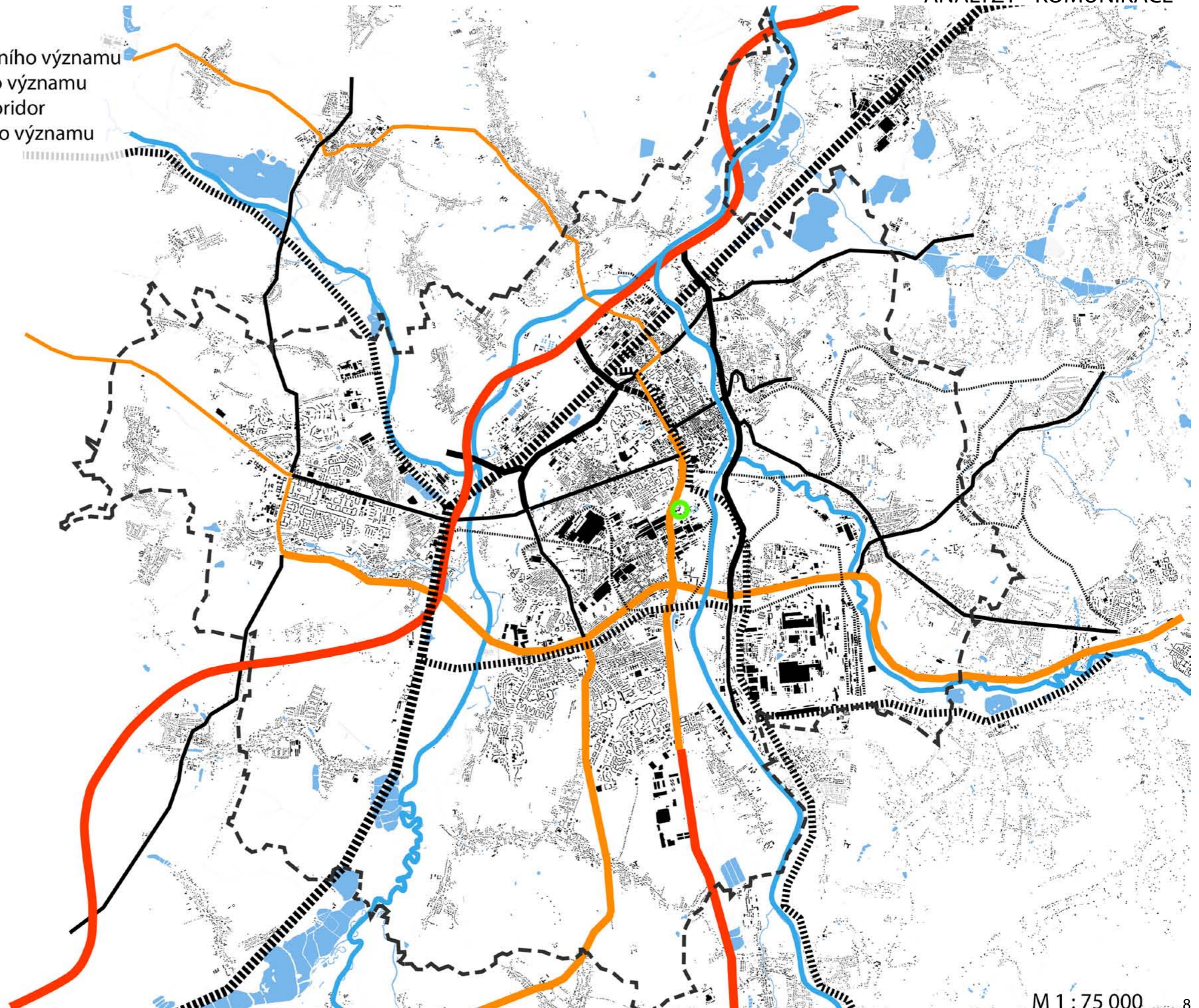
Ostrava je svou polohou na pomezí Severní Moravy a Slezské pánve. Pokud si odmyslíme státní hranice a uvědomíme si, že je oddělena od Moravy pohořím Beskyd a Oderskými vrchy, pak je jasně vidět, že Ostrava spadá do území Slezské pánve. Historický vývoj toto dále potvrzuje. Navzdory blízkosti a teoretické propojenosti byly vazby mezi oběma stranami hranice přetrhány. To se ale dnes mění.

Ostrava jako centrum regionu na české straně by jasnou vizí a promyšleným vývojem mohla využít svých zvláštností a rozšířit svou spádovou oblast také za hranice. Polská část Slezska je nejsilněji urbanizovaným územím Polska o přibližně 6 mil. obyvatelích. S obyvatelstvem Moravskoslezského kraje (1,2 mil) a řídko obydleným slovenským pohraničím se počet obyvatel regionu vyšplhá na 7,5 milionu.

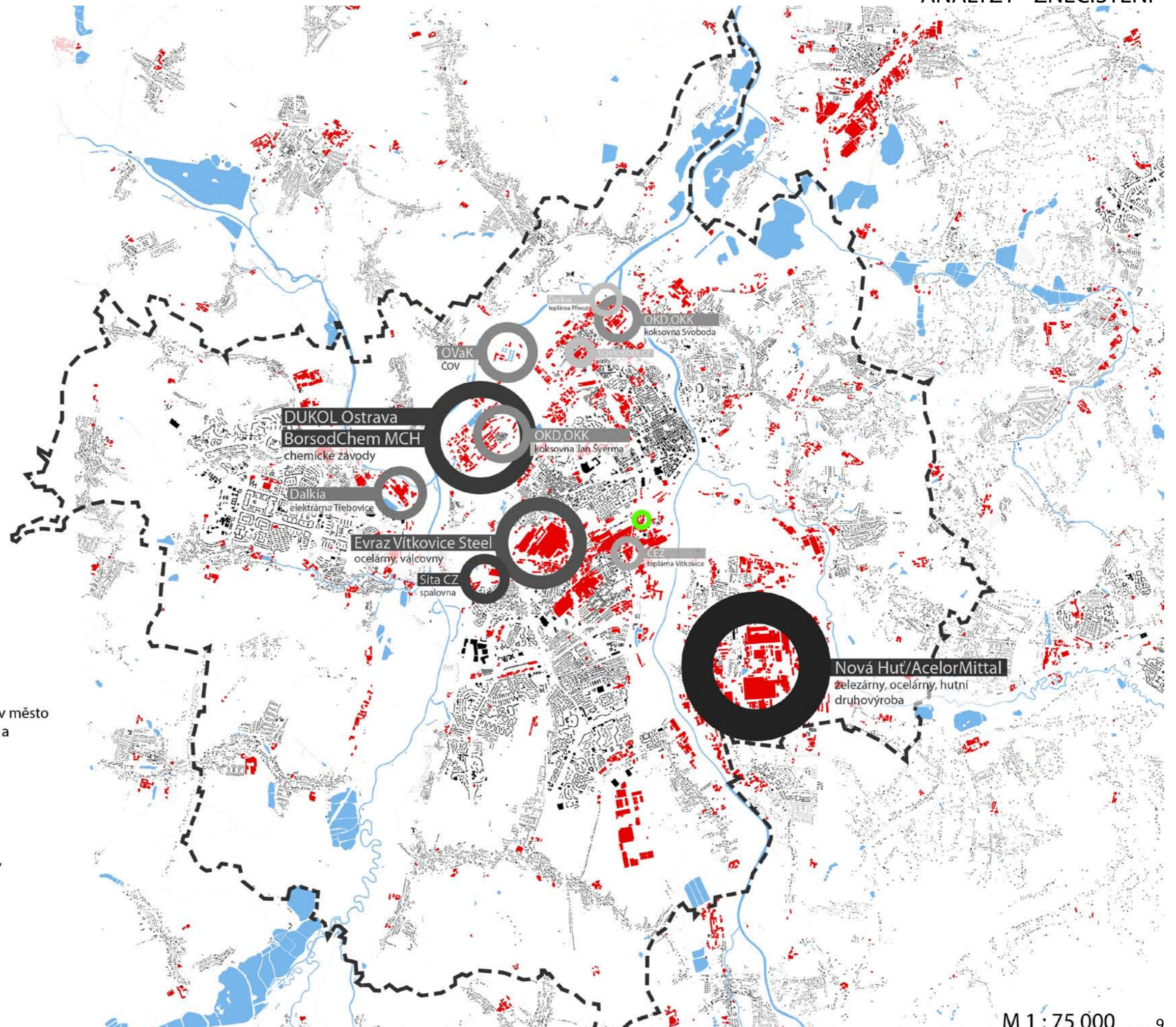
-  státní hranice od r.1918
-  státní hranice do r.1918
-  hranice Moravy koncem 13. stol.
-  Moravsko-slezská hranice do 1918
-  Ostrava 1840
-  Ostrava 1950
-  Ostrava 2012
-  hranice města



-  dálnice D1
-  komunikace regionálního významu
-  komunikace místního významu
-  železnice evropský koridor
-  železnice regionálního významu
-  železnice ostatní
-  hranice města
-  vodní toky










- průmysl
- největší znečišťovatelé
- hranice města

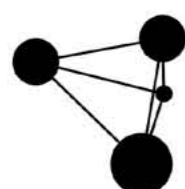


Ostrava prochází bolestivou proměnou z města monofunkčního, zaměřeného na těžký průmysl, v město mnohovrstevné, poskytující úplnou škálu služeb a pracovních příležitostí pro své obyvatele.

Řazení podniků z hlediska počtu zaměstnanců:

Nová huť, a.s.,
 Vítkovice, a.s.,
 České dráhy, a.s. - složky s ostravskými pracovišti,
 Vítkovice - Válcovna trub, a.s.,
 BorsodChem MCHZ, s.r.o.,
 Dalkia Morava, a.s.,
 Vítkovice STEEL, a.s.,
 Dopravní podnik Ostrava, a.s.
 Ostravskokarvinské koksovny Ostrava, a.s.,
 Vysoké pece Ostrava, a.s.,
 OKD BASTRO, a.s

-  lehký průmysl
-  těžký průmysl
-  individuální bydlení
-  hromadné bydlení
-  jádrové území/smíšené funkce
-  občanská vybavenost a služby
-  hranice města



Polycentrické město
Ostrava, Katovice...



Monocentrické, klasické město
Praha, Brno, Hradec Králové...

bydlení

3+1 městská centra- Moravská Ostrava, Poruba , Jižní město a menší Vítkovice

bytový fond

byty obydlené 128388
(18659 bytu v RD, 109309 bytu v bytových domech)
byty neobydlené 7524

občanská vybavenost

- zdravotnictví:

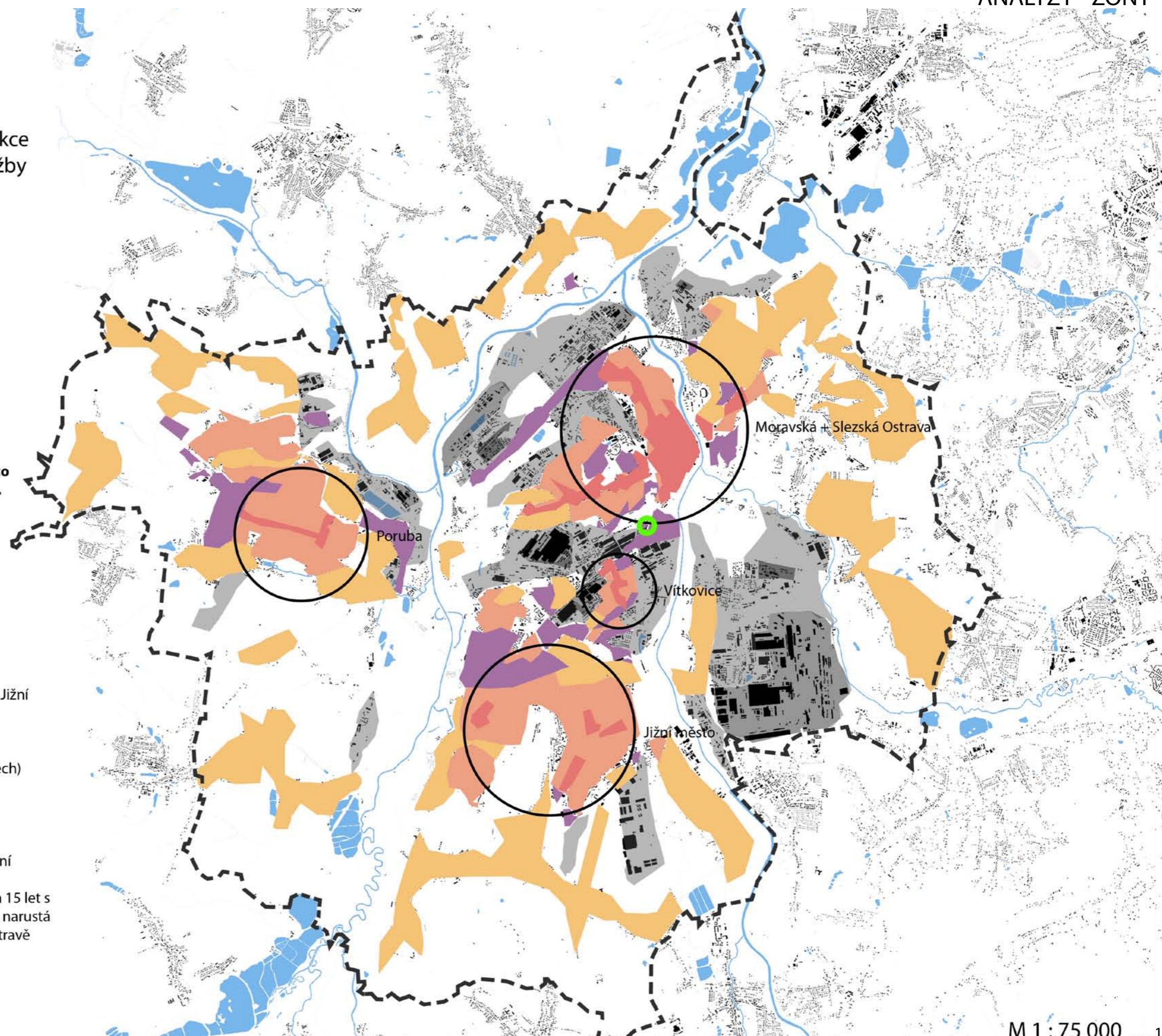
3 nemocnice
více než 900 jiných zdravotnických zařízení

- školství:

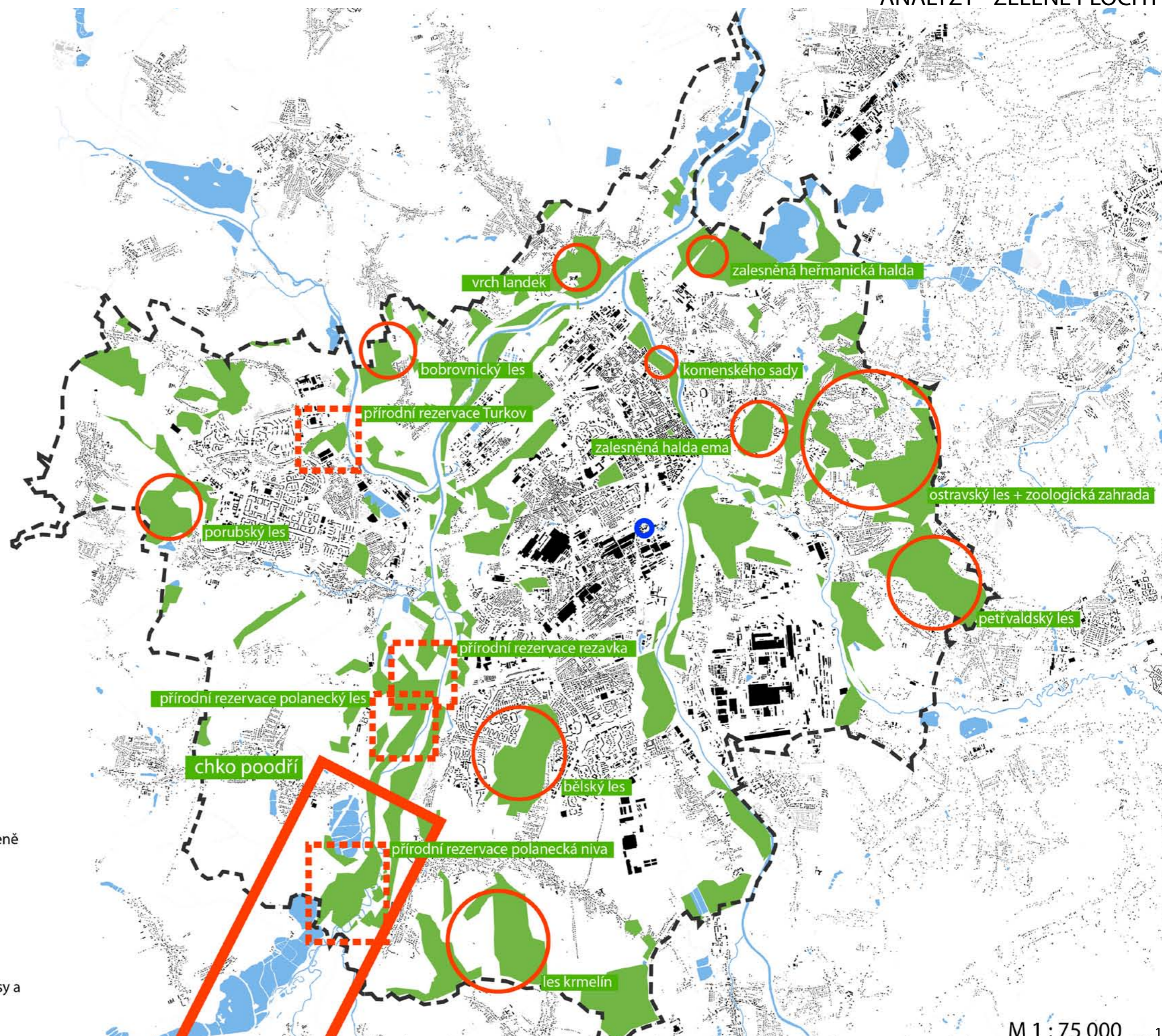
nižší míra vzdělanosti, podíl osob starších 15 let s vysokoškolským vzděláním ale postupně narůstá
3 vysoké školy: Ostravská Univerzita v Ostravě
Vysoká škola báňská
Vysoká škola podnikání

- kultura:

4 stálá divadla, 5 muzeí, řada galerií



- zelené plochy
- CHKO
- přírodní rezervace
- významné zelené plochy
- hranice města



lesy, parky a sídlištní zeleň

Na jednoho obyvatele města připadá 30 m² zeleně

Na území Ostravy se nachází:

30 památných stromů

více než 130 významných krajinných prvků

4 přírodní rezervace

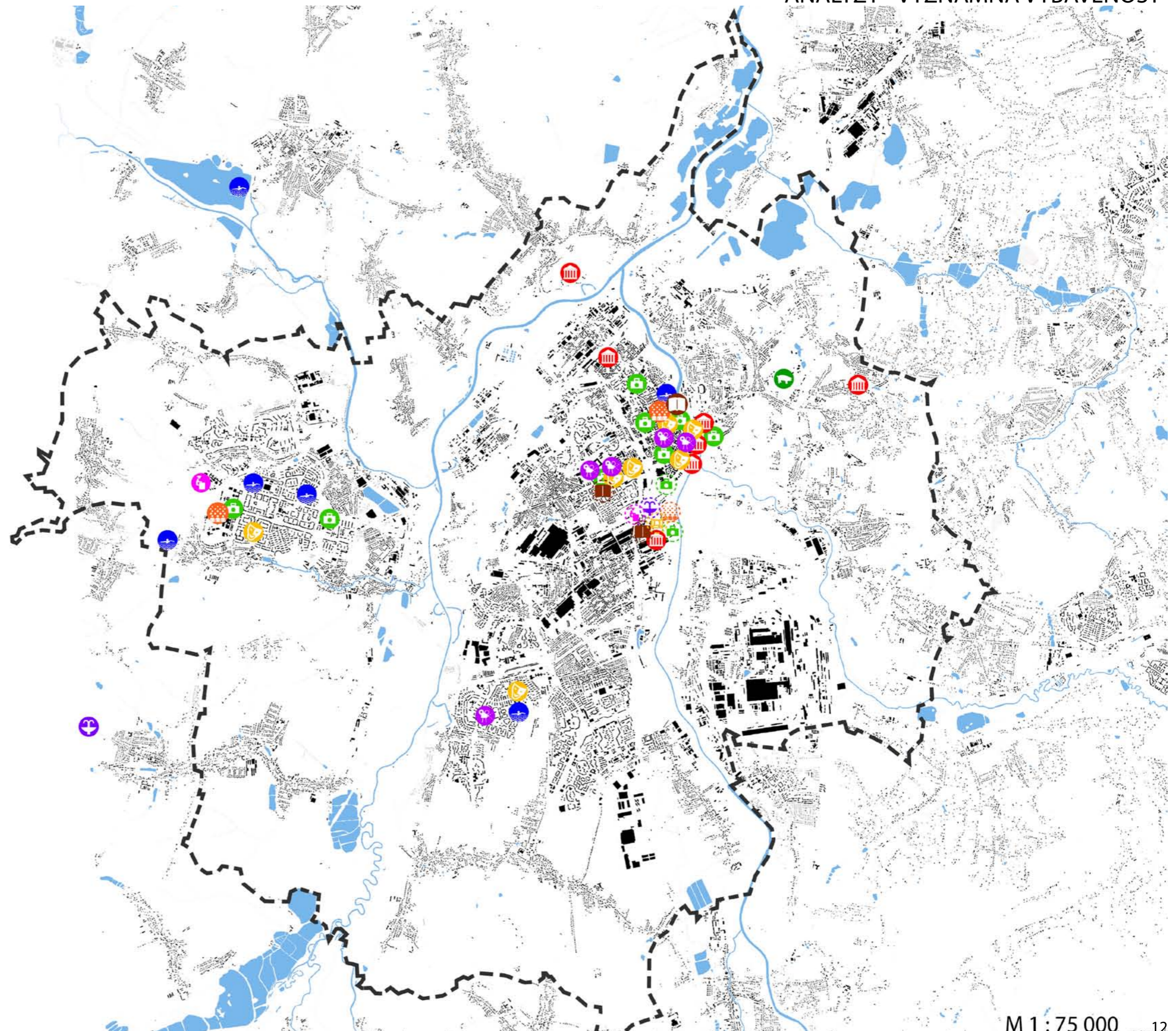
4 přírodní památky

CHKO Poodří - Polanecký les a Polanecká niva

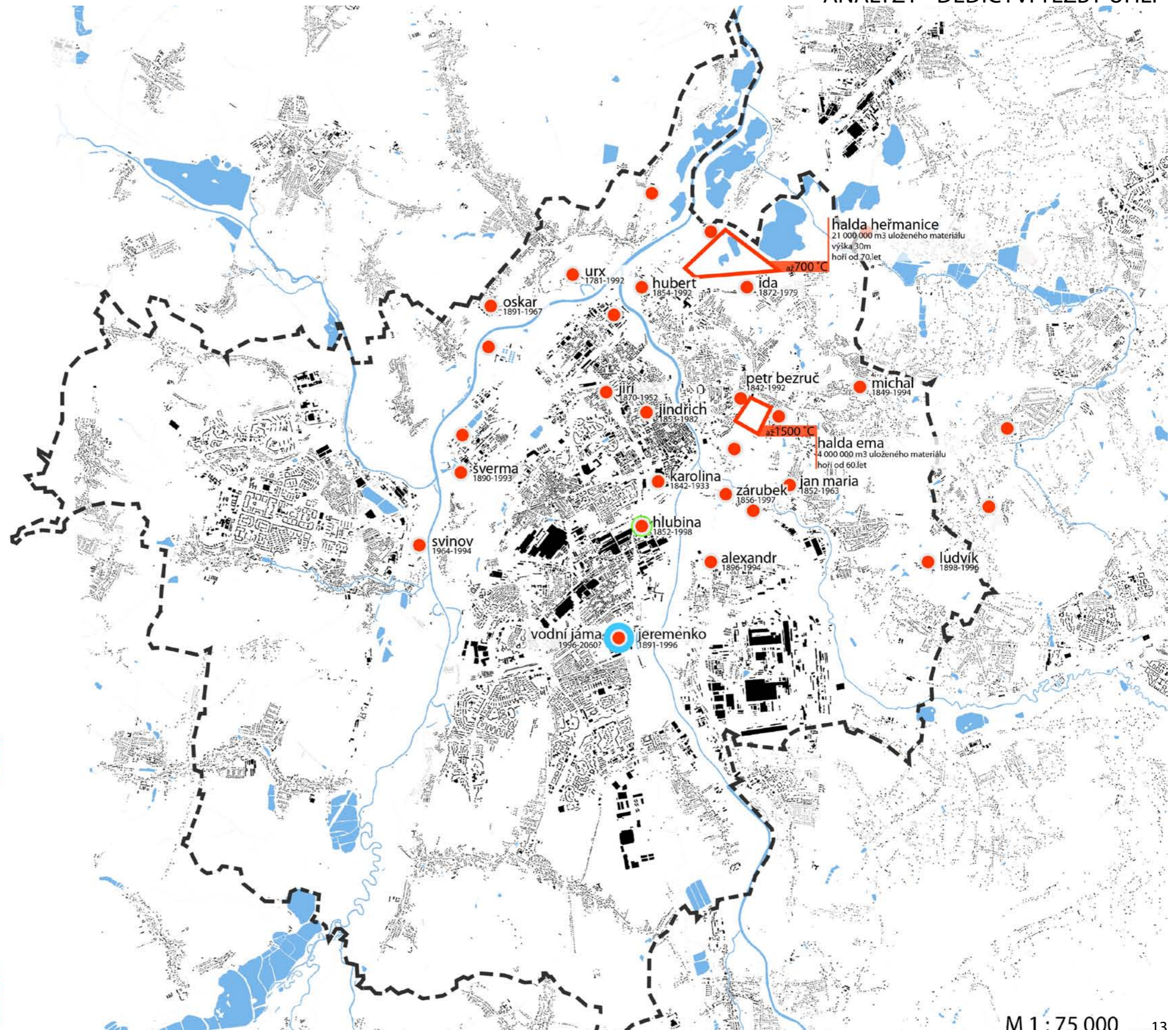
přírodní rezervace Rezavka a Turkov s lužními lesy a

přírodní rezervace kolem rybníku Štěpán

-  **stávající** divadlo
-  muzeum
-  galerie
-  kino
-  plavecký bazén/koupaliště
-  lázně
-  zoologická zahrada
-  vysoká škola
-  inkubátor
-  knihovna
- budoucí**
-  multifunkční aula
-  výstavní prostory
-  lázně
-  inkubátor
-  vysoká škola
-  knihovna
-  hranice města



- bývalé doly
- vodní jáma
- hořící haldy
- hranice města



Území města Ostravy je hluboce poznamenáno těžbou uhlí. Tento handicap se ale dá také pojmout jako příležitost. Po dlouhé roky byla, kvůli těžbě uhlí, uměle snižována hladina podzemní vody pod městem. Toto odčerpávání se s posledním zavřeným dolem omezilo a tak hladina stoupla a nejhlubší části dolů zaplavila. Kvůli stále probíhající těžbě na Karvinsku se se snižováním hladiny musí stále pokračovat. K tomuto účelu byla v areálu jednoho z dolů zbudována tzv. vodní jáma, která zajišťuje odčerpávání 160 l/s. Tato voda má u výtoku vlivem podzemních procesů teplotu **26°C**.

Odhadovaný objem vody v důlních prostorách je 23 900 000 m³. Z toho vyplývá, že pod Ostravou se nachází obrovsky významný zdroj geotermální energie. Přílehlá mapa tedy neznázorňuje jizvy města ale místa připravená k odběru zbytkové energie, která čeká na využití.

Dalším významným fenoménem jsou území dvou hořících hald Emy a Heřmanické haldy. Tyto dva kopce vzniklé navážkou hlušiny z hloubkové těžby se díky vysokému obsahu uhelného prachu před 50 resp. 40 lety vznítily. V jejich nitru probíhají za teplot kolem **1500 resp. 700°C** bohaté chemické pochody za vzniku nových látek a nerostů. Vyzařování tepelné energie způsobilo, že kopce jsou porostlé teplomilnými rostlinami typickými pro jižnější oblasti Evropy. Na mapě města tedy už dávno nejde o obrovské hromady hlušiny a prachu ale o zelené ostrovy geotermální energie.

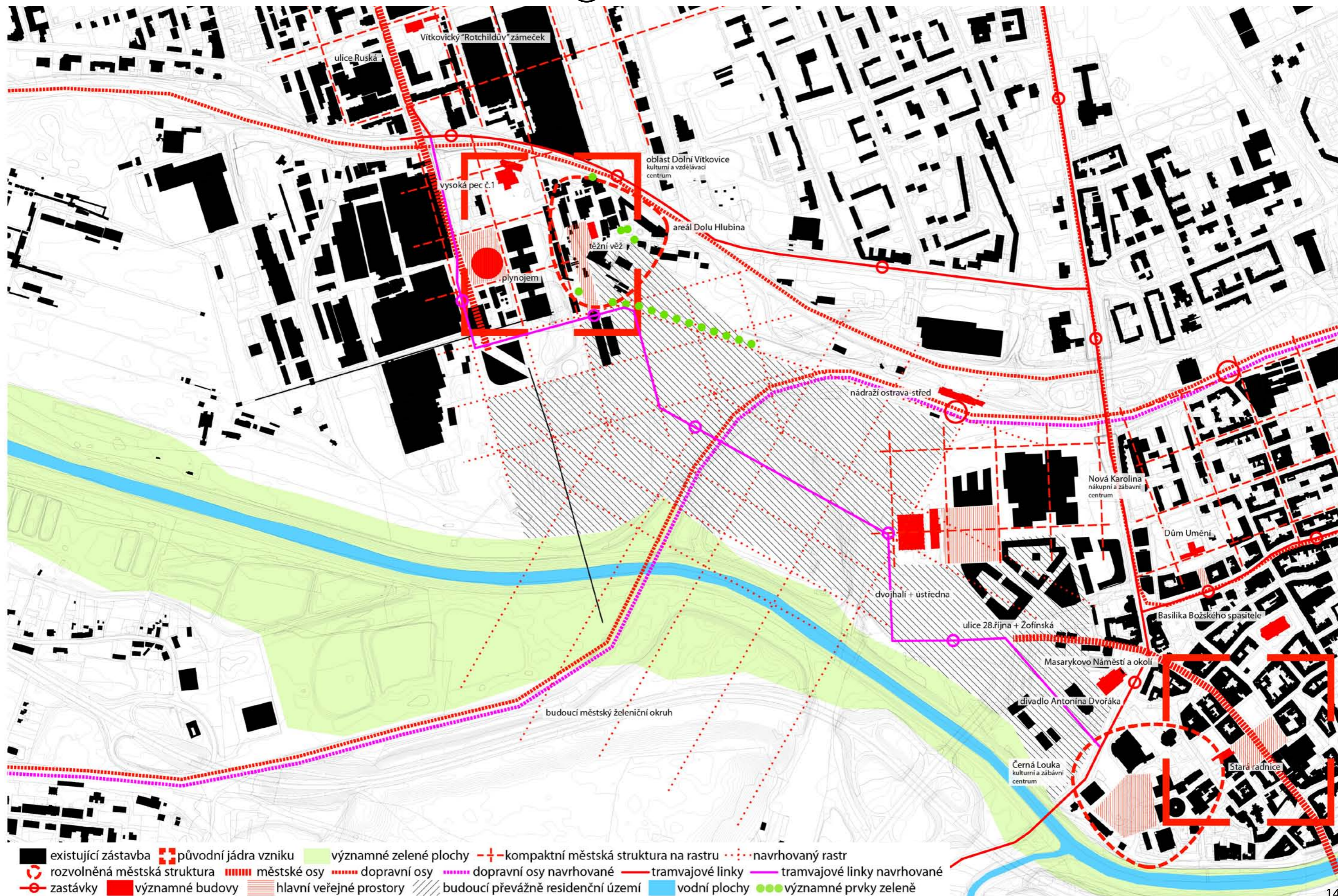


0m 100m 200m

500m

1km

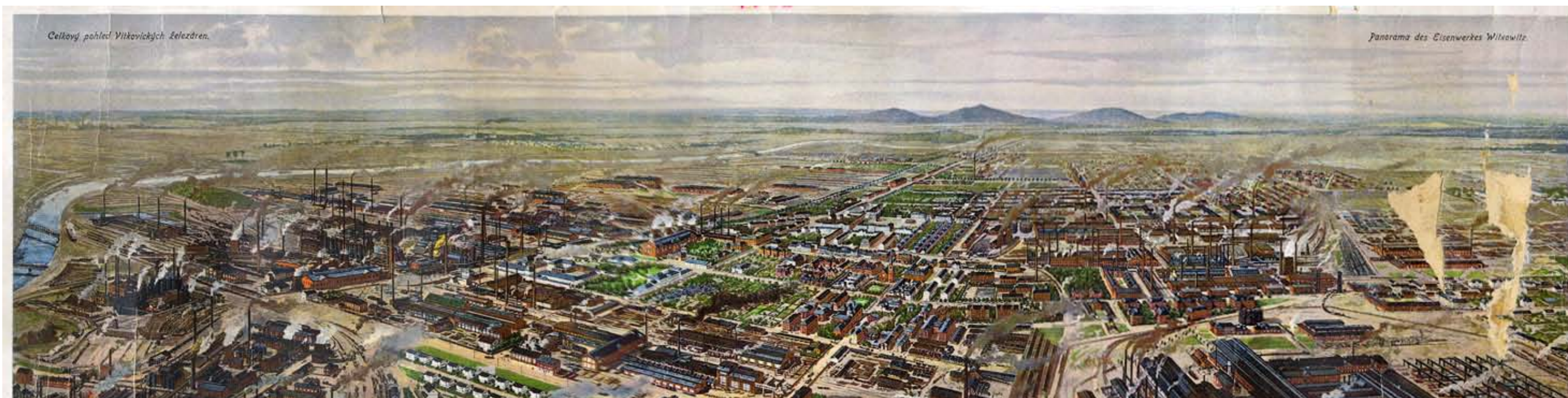
ŠIRŠÍ VZTAHY



Ostrava potřebuje město. Dědictví důlní minulosti a překotného rozvoje z malé obce v město se třemi sty tisíci obyvateli během několika málo desetiletí za sebou zanechali polycentrický útvar plný brownfieldů po uzavřených areálech těžkého průmyslu. Touto nekompaktností trpí jak samo město ztrácející zbytečně moc energie v těchto jizvách, tak jeho obyvatelé toužící po "normálnosti". Ostrava je plná zvláštních budov, silných kontrastů v urbanistické struktuře a nezvyklých sousedství. Proto, aby Ostrava dokázala přežít jako jedno město, musí vynaložit úsilí na zacelení těchto ran a znovuoobnovení pocitu dokončeného prostoru.

Zaměřuji se na revitalizaci areálu Dolu Hlubina. Toto území chápu jako budoucí centrum - "staré město" nově vznikající čtvrtě kolem areálu Dolních Vítkovic a později napojení na areál Nové Karoliny. Místo, které úplně ztratilo své staré poslání, a které, aby se dále rozvíjelo, musí najít poslání nové. Podle mého názoru je jedinou cestou radikální změna funkce s důrazem na zachování atmosféry. Zakonzervování je možné pouze pro objekty nejvýznamněji ukazující původní funkce.

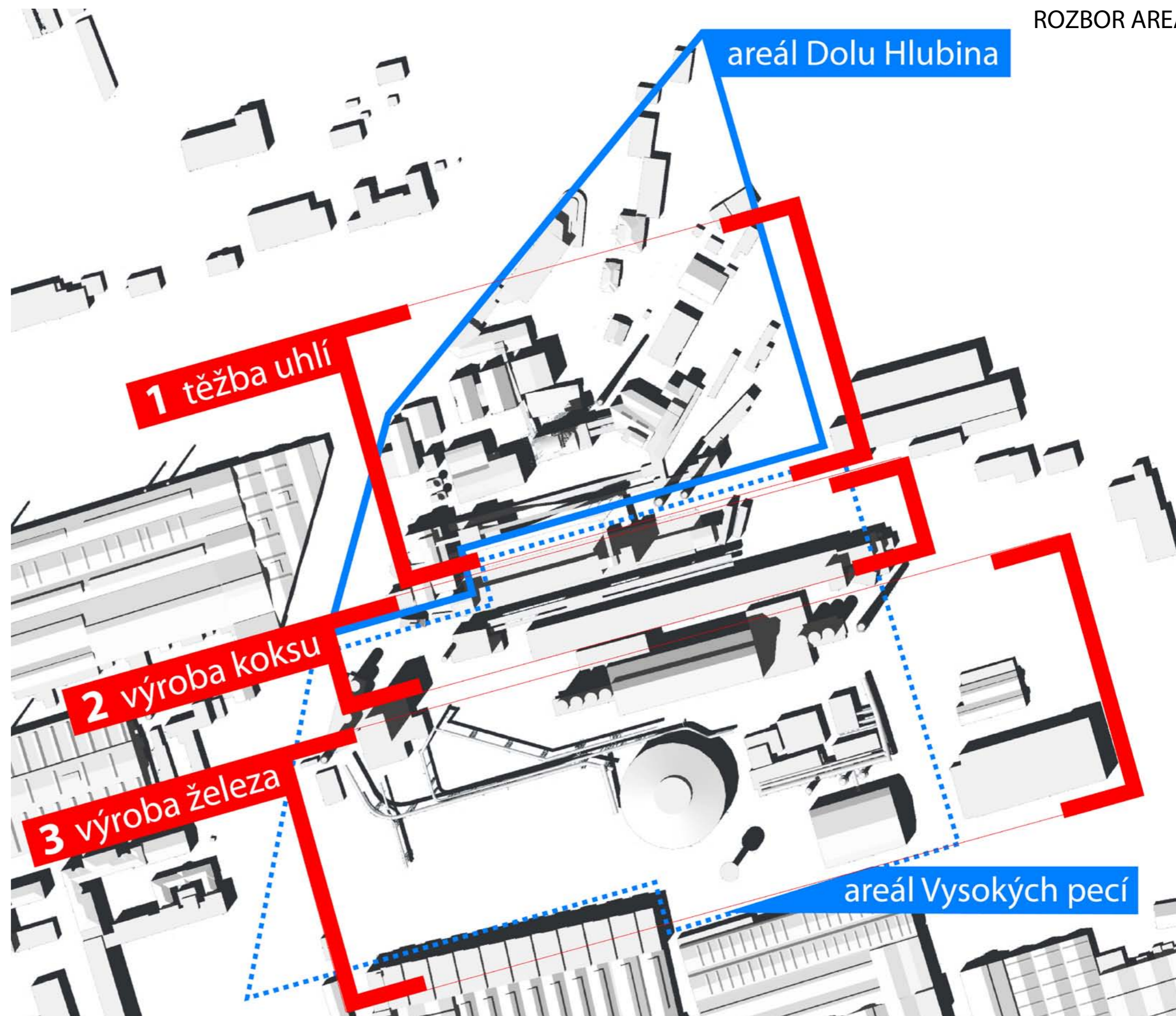




Vítkovické železárny (Rudolfova huť) byly založeny roku 1828. V roce 1836 byla uvedena do provozu první koksová vysoká pec v rakouské monarchii a v roce 1852 bylo v její blízkosti zahájeno hloubení těžní jámy Hlubina. Bezprostředně tak na sebe navazoval celý technologický tok od těžby a úpravy uhlí, přes výrobu koksu až po výrobu železa. V roce 1854 byla založena větrná jáma a spolu s těžní jámou byly spojeny do jednoho objektu jámové budovy a strojovny. V roce 1899 byla postavena budova koupelny a cechovny (dnes nazývané staré koupelny) podle projektu architekta Felixe Neumanna. Při následující modernizaci dolu byly v roce 1925 koupelny rozšířeny architektem Otakarem Bémem s respektem svého předchůdce - zopakoval původní kompozici v soudobém pojetí architektonického detailu a přístavbu spojil krčkem s původním objektem. V roce 1921 byla založena a v roce 1924 uvedena do provozu nová těžní jáma. Stávající těžní jáma byla změněna na větrnou, dosavadní větrná jáma byla zrušena. Původní jámová budova byla částečně zbořena a její torzo upraveno na kompresorovnu. V návaznosti na novou těžní

jámu byla na povrchu postavena těžní věž, jámová budova, oběh vozů a strojovna s největším parním strojem v revíru., který byl vyroben ve Vítkovických železárnách. Závěrečnou etapu stavebního vývoje povrchové části dolu z přelomu 50. a 60. let 20. století představuje výrazná architektonická kompozice vrátnice, požárního bázeny s vodotryskem na nádvoří a budovy tzv. nových koupel se vstupní dvoranou půlelptického tvaru v duchu „bruselského stylu“ a přestavba větrné jámy, ventilátorů a realizace nové kotelny v centrální části areálu.

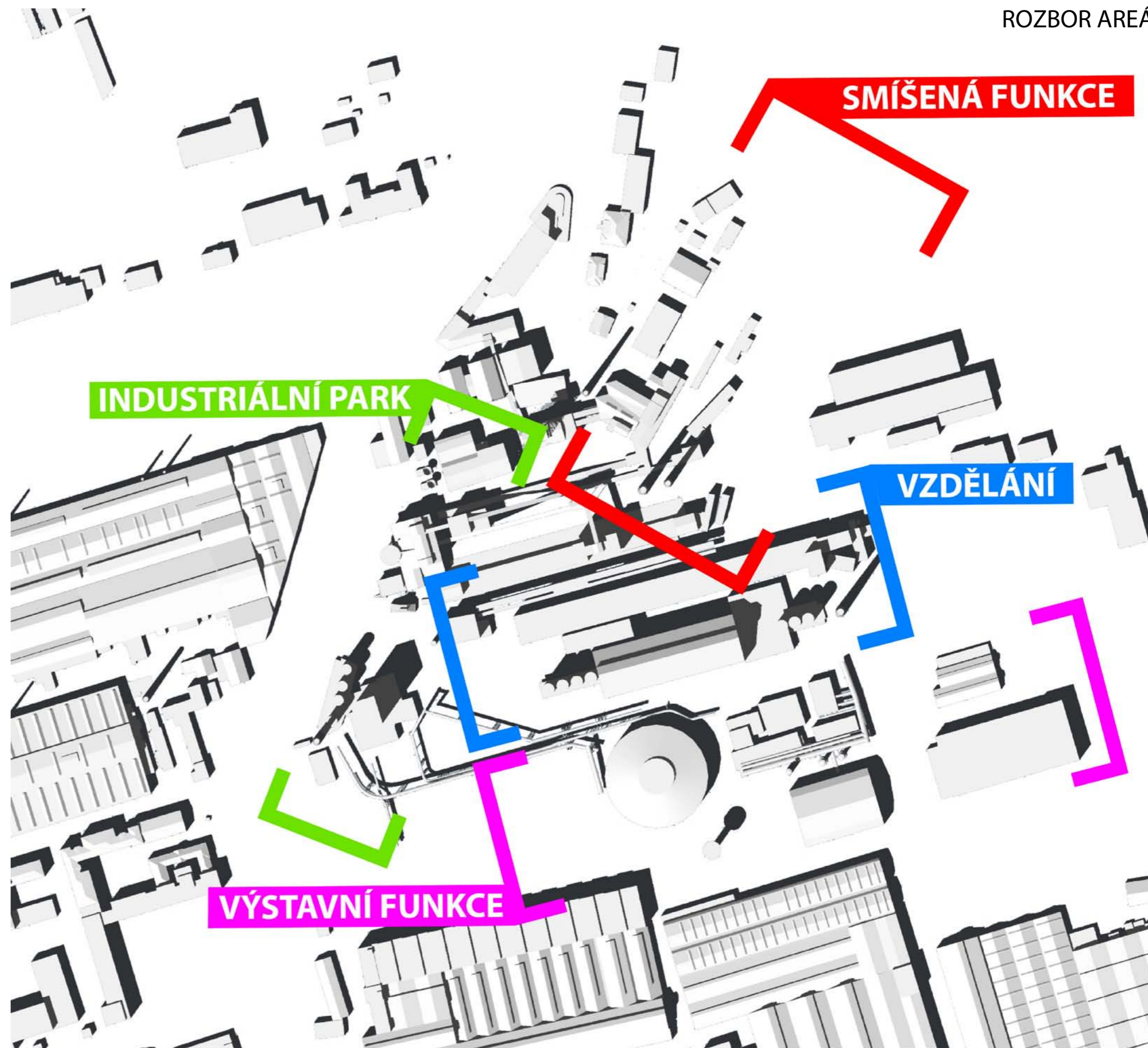
Technické zařízení na jámě Hlubina, zachované v době ukončení těžby v 90. letech 20. století, dokumentují elektrický těžní stroj Škoda z roku 1940, výstroj jámové budovy s těžním povalem a povaly pro mužstvo, elektrický turbokompresor Breitfeld-Daněk z roku 1922 a kotelna se čtyřmi roštovými kotli systém Garbe z let 1914–1917, které sloužily k pohonu parního těžního stroje a později jako pomocný zdroj tepla. V 70. letech 20. století byl nejvýkonější parní těžní stroj v revíru sešrotován.

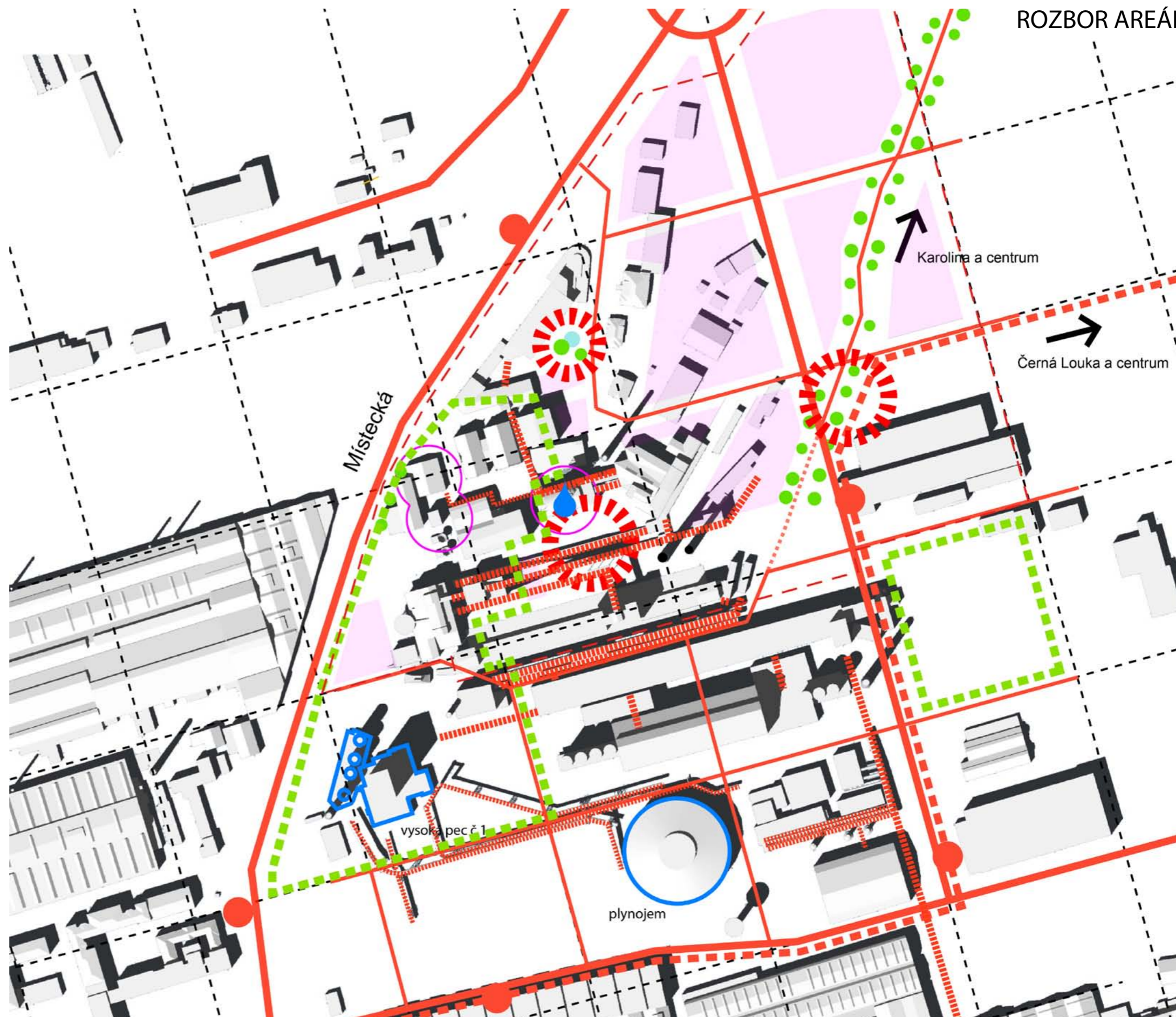


1. TĚŽBA UHLÍ -- PODPŮRNÁ FUNKCE, ELEMENTÁRNÍ PROCES, PODSTATA LÁTKY SE NEMĚNÍ.

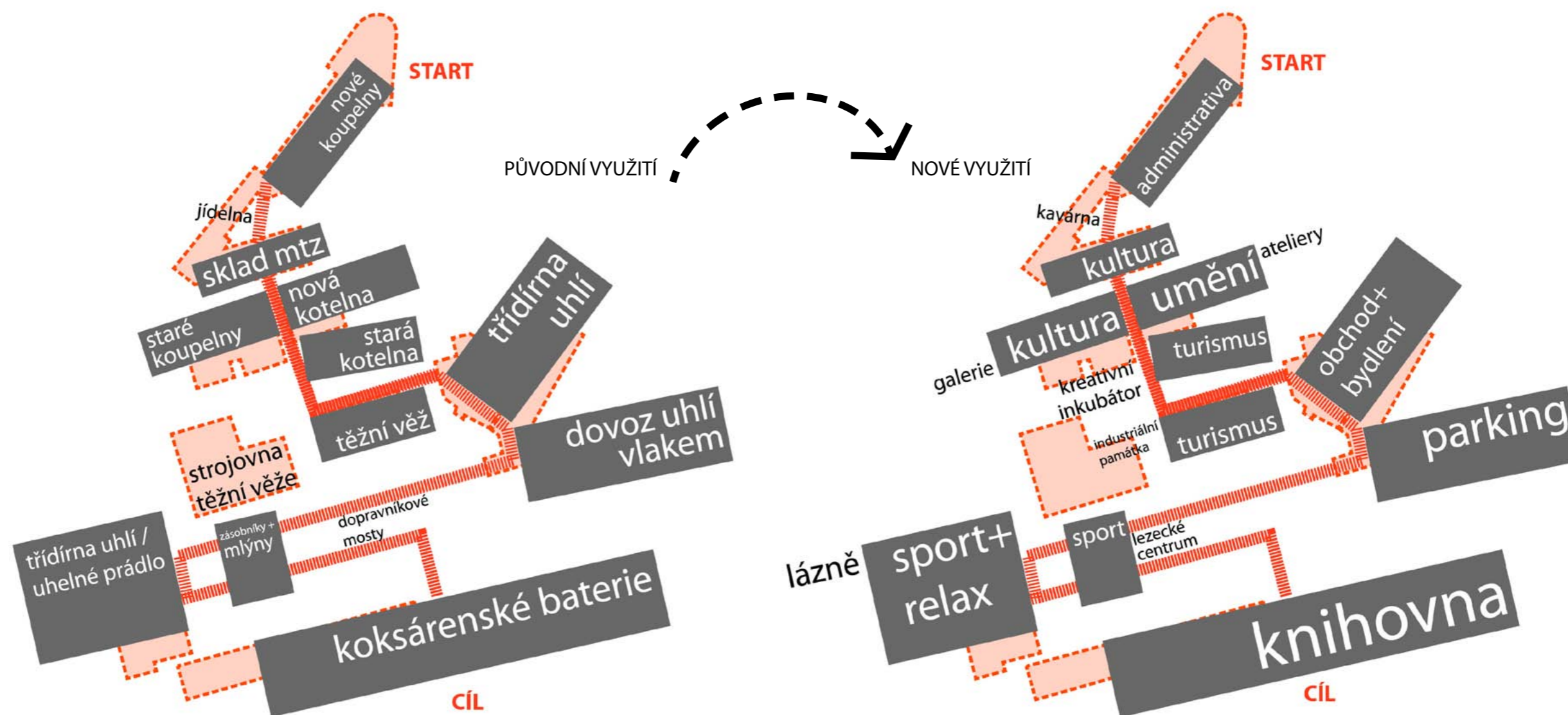
2. VÝROBA KOKSU -- PŘEMĚNA, SOFISTIKOVANĚJŠÍ PROCES

3. VÝROBA ŽELEZA -- SLOŽITÝ "VYSPĚLÝ" PROCES, VYUŽÍVÁ VÍCE VSTUPŮ





- | | | | |
|--|---|--|--|
|  pozemní komunikace |  řídicí budovy |  převážně zelené plochy |  zeleň |
|  tramvaj |  rastr vycházející ze stávající zástavby |  rozvojové plochy |  stavební uzávěry _ bývalé těžební jámy |
|  zastávky |  centra veřejného prostoru |  nadzemní mosty - pochozí + rozvod sítí |  přístupový bod k čerpání důlní vody |
| | |  nadzemní mosty - rozvod sítí | |

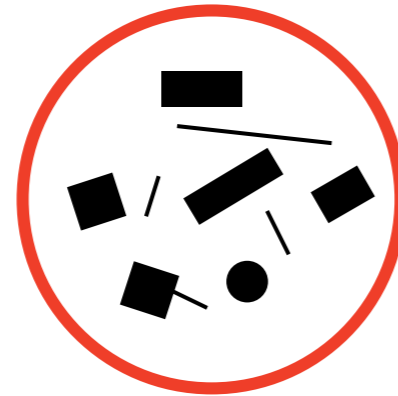


Logika návaznosti celého areálu Dolní Vítkovice musí být zachována. Důvodem je respekt k výjimečnosti soustředění tří procesů vedoucích k výrobě železa na jednom místě. Systém návaznosti prostorů a staveb, který vznikl kvůli procesům již zaniklým je třeba naplnit novým životem s podobnou strukturou jako v minulosti. Tak může být i při radikální změně funkcí zachována atmosféra místa a obhájena nákladná rekonstrukce chátrajících objektů.

Věřím, že je možné celý areál v parteru otevřít a zpřístupnit. Jednotlivé součásti bývalého výrobního procesu jsou zpřístupněny turistům,

přeměněny v rámci nového funkčního využití nebo plní funkci "soch" ve vzniklém industriálním parku podněcujících představy o původním poslání. Součásti systému, které ztratily svůj smysl, nenalézají nový a nejsou nositeli významných hodnot uvolňují místo ostatním.

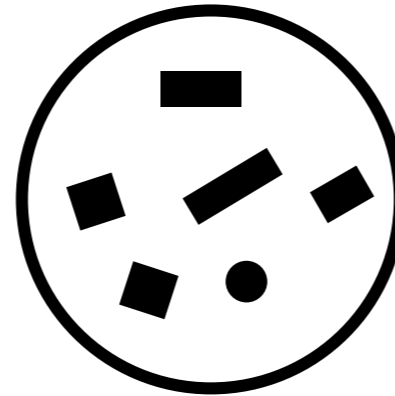
<1998



ÚPLNÁ
UZAVŘENOST
AREÁLU

SLEDOVÁNA
POUZE VÝROBNÍ
FUNKCE

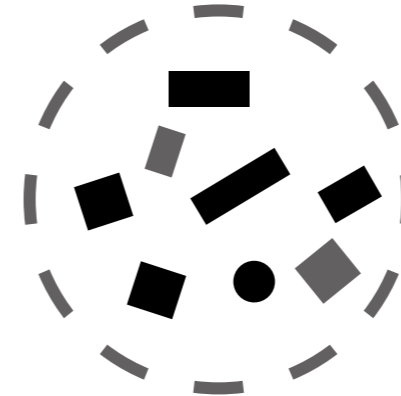
2010



LIMITOVANÁ
OTEVŘENOST
AREÁLU

TURISMUS,
VYČIŠTĚNÍ
PROSTORU

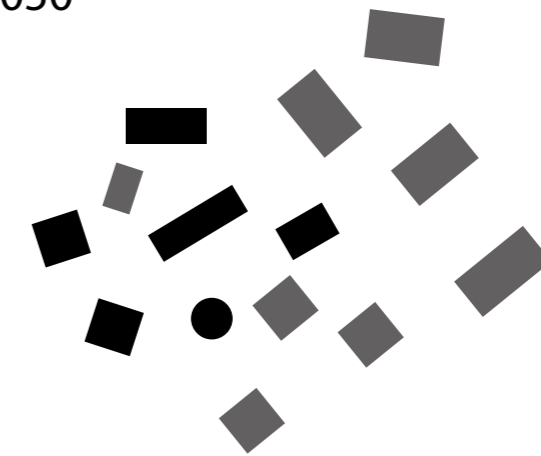
2020



PROSTUPNOST
AREÁLU
LIMITOVÁN VSTUP DO
NĚKTERÝCH OBJEKTŮ

MIX FUNKCÍ,
DOPLNĚNÍ
REZERV

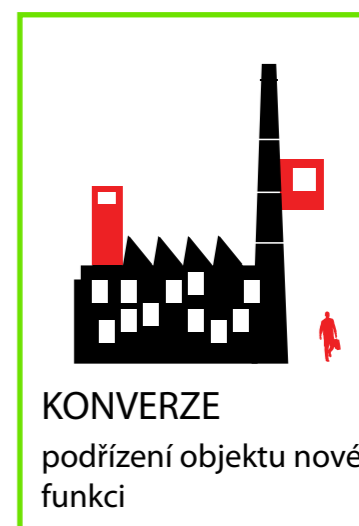
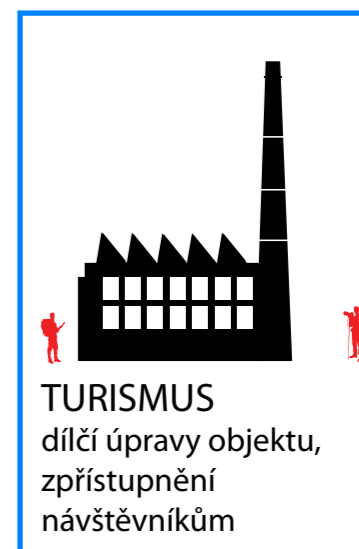
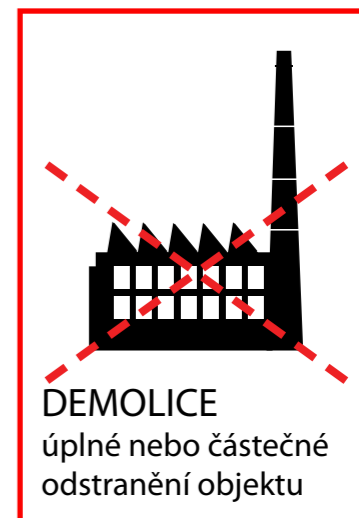
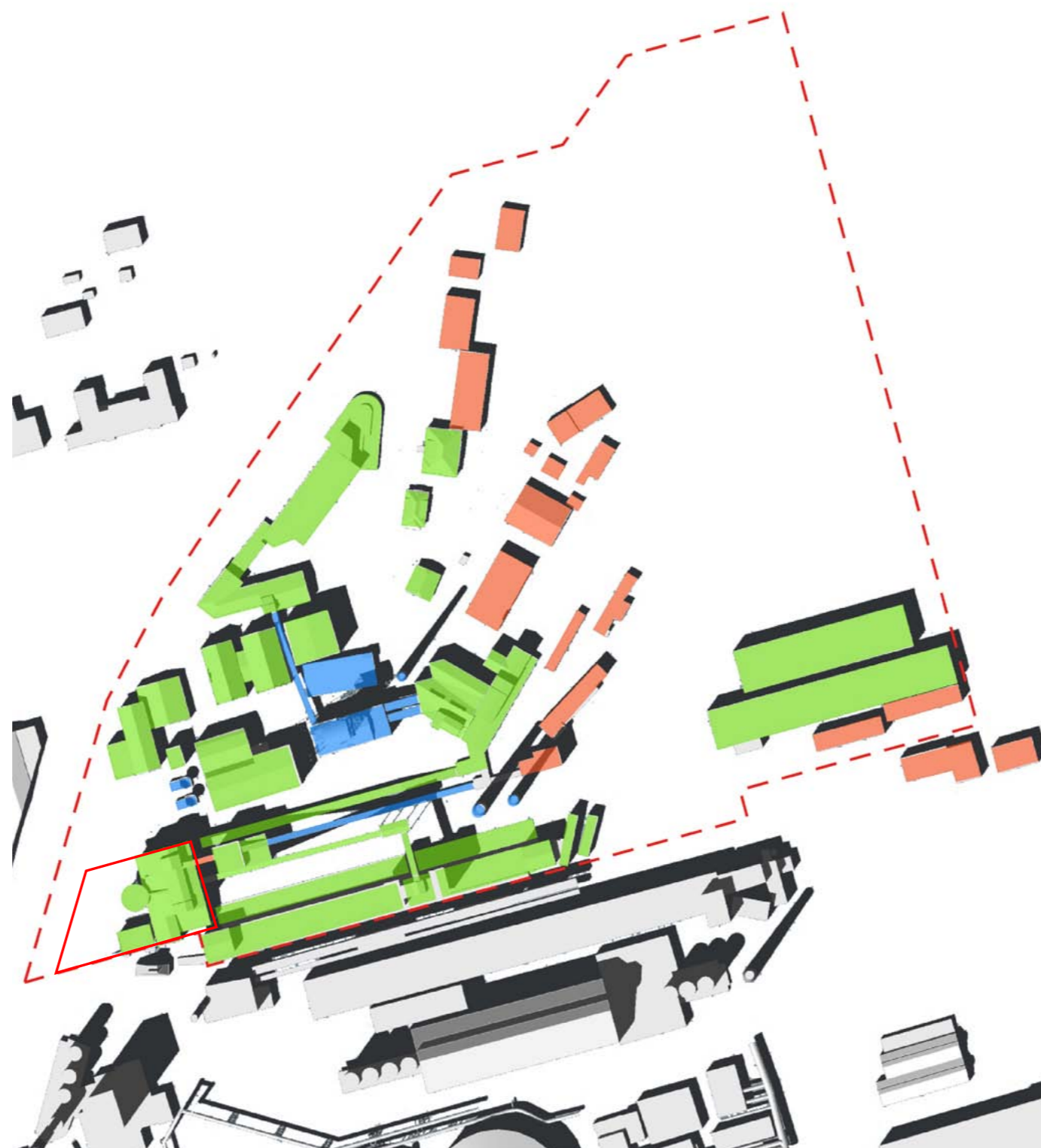
2050



ÚPLNÁ
OTEVŘENOST
AREÁLU

NAVÁZÁNÍ OKOLNÍ
ZÁSTAVBOU,
AREÁL SE STÁVÁ
"HISTORICKÝM"
CENTREM

Areál v sobě bude do budoucna soustředit velké množství speciálních funkcí a služeb jako jsou kulturní instituce, školství, sportovní a relaxační zařízení. Bez dostatečného množství lidí, kteří tyto služby budou využívat by nemohl fungovat. Zároveň se zde objevuje potenciál volného prostranství mezi Novou Karolinou a Dolními Vítkovicemi. Blízkost centra města, plnohodnotného městského vybavení v dostupné vzdálenosti, což je pro extenzivní Ostravu vzácností a návaznost na moderní "industriál" dělají tuto lokalitu atraktivní. Proto navrhuji rozvoj areálu pomocí "masy" převážně residenčních objektů, která se bude postupně rozrůstat směrem k centru města, a která dodá areálu "sílu".



Areál Dolních Vítkovic (tzn. areál Dolu Hlubina + areál Vysokých pecí) se v poslední době začal rychle měnit. Od ukončení výrobního provozu je budoucnost areálu předmětem diskuzí a studií, z nichž se některé realizují. V rámci mé diplomní práce беру v potaz studie určené k realizaci, tzn. projekt rozvoje areálu Vysokých pecí od AP Atelieru (rok 2011) a rozvoje Dolu Hlubina od A.LT Architekti (rok 2012). Areál Vysokých pecí primárně neřeším, avšak velice úzce s areálem Dolu Hlubina souvisí a tak se také objevuje v některých plánech. Studii vypracovanou na toto území až na objekt knihovny беру jako závaznou a neměním ji.

K projektu vypracovanému pro areál Dolu Hlubina přistupuji jako k dokumentu inspiračnímu, nezávaznému, ze kterého některé body přejímám a s jinými naopak nesouhlasím. Ty jsou vyznačeny v tabulce objektů.

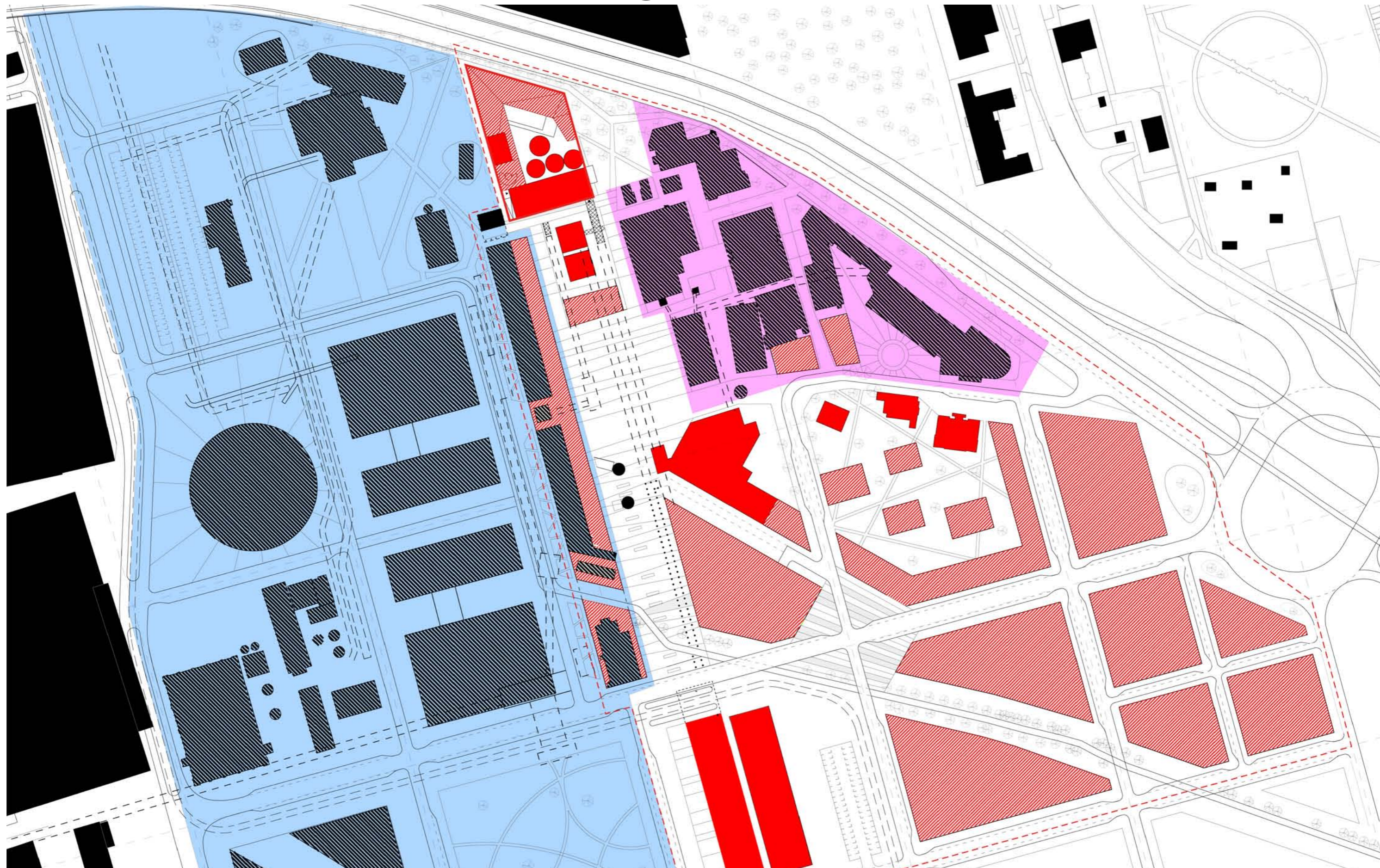
Pro území zpracovávám nástin nových veřejných prostorů, snažící se celý komplex zpřístupnit, propojit a umožnit efektivní fungování nových funkcí. Dochází k rozrůznění prostorů a ke snazší čitelnosti území.

Zástavba v rámci nových rozvojových ploch nedomnuje území, nepřevyšuje průměr výšky původních objektů. Poskytuje dostatečnou kapacitu bydlení, "energii" potřebnou ke správnému fungování kulturních a jiných funkcí v rámci původních objektů.



0m | 25m | 50m | 100m | 200m

VYMEZENÍ NÁVRHU



--- řešené území území zpracované AP atelierem území zpracované A.LT architekti návrh - stávající budovy návrh - navrhované budovy a rozvojové plochy městské lázně



0m

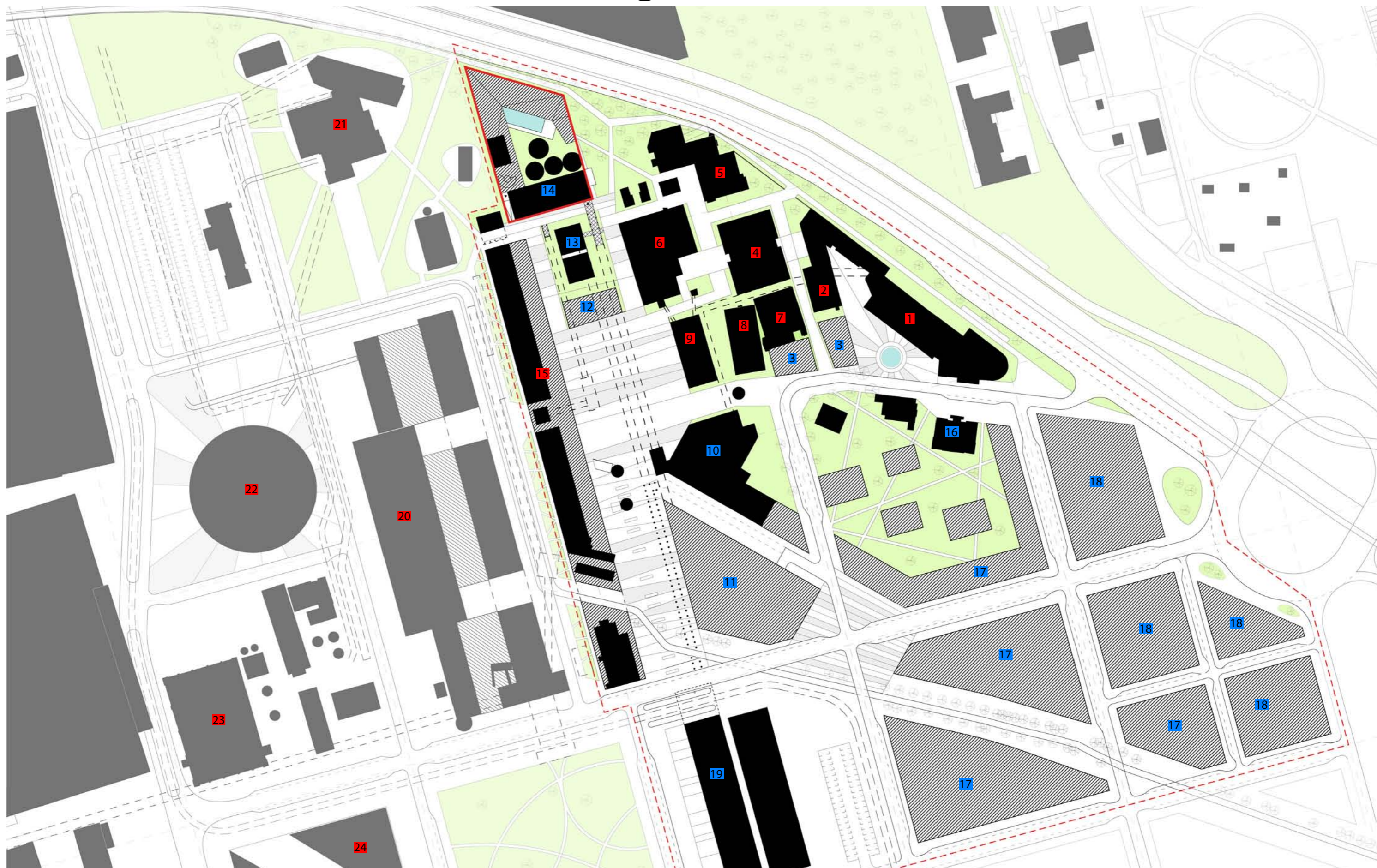
25m

50m

100m

200m

SITUACE AREÁLU



— návrh měst. lázní

■ stávající objekty

▨ navržené objekty

■ využití převzané z jiných studií

■ nový návrh využití

Č. STARÉ VYUŽITÍ	NOVÉ VYUŽITÍ	KOMENTÁŘ
1 nové koupelny	kanceláře, archiv, škola	doplnění funkce stávajících objektů
2 sklad mtz	prostory pro filmaře	
3 ---	kulturní prostory	
4 staré koupelny	výstavní a galerijní prostory	
5 kompresorovna	kavárna/sport	
6 strojovna těžní věže	kulturní funkce	
7 nová kotelna	kulturní funkce	
8 stará kotelna	turismus	
9 budova těžní věže	turismus	
10 třídírna uhlí	obchod/bydlení	
11 ---	parkovací dům	
12 ---	infocentrum	
13 zásobníky uhlí	lezecké centrum	
14 úpravna uhlí	městské lázně	
15 koksovna	knihovna	
16 vila majitele	muzeum	
17 ---	převažující funkce bydlení	
18 ---	převážující kancelářské bud.	
19 sklady	obchod/tržiště	dobré dopravní napojení, viditelnost blízkost bydlení
20 vysoké pece	vysoká škola	
21 vysoká pec č.1	turismus	
22 plynojem	multifunkční aula	
23 energocentrum	svět techniky	
24 ---	nový svět techniky	



0m

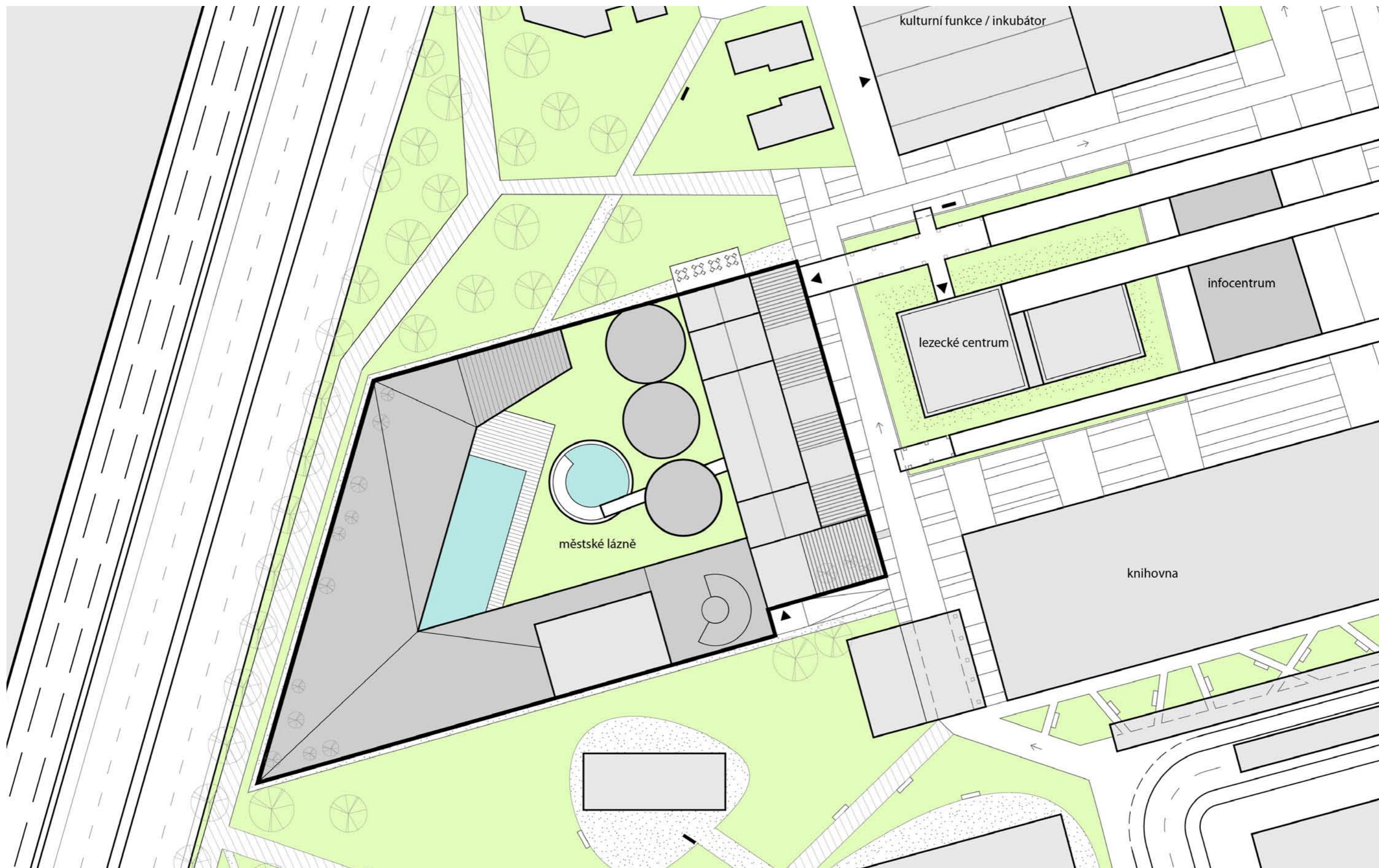
5m

10m

25m

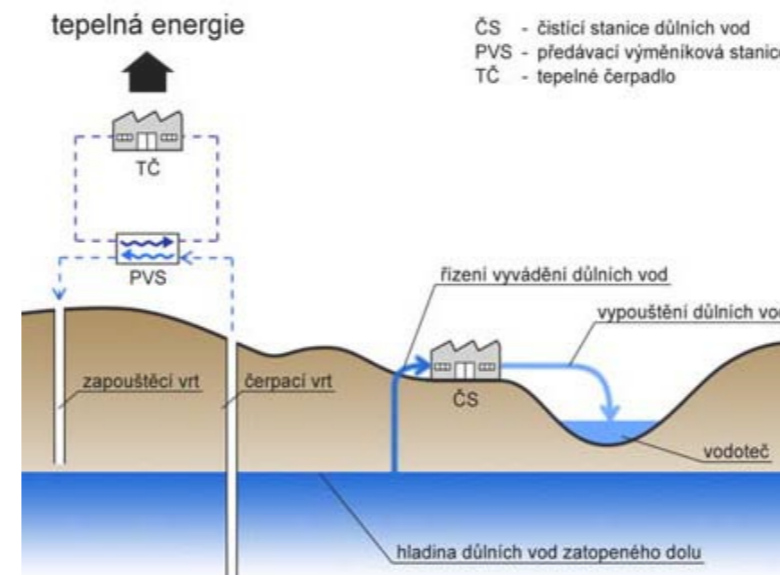
50m

SITUACE



stávající objekty

navržené objekty



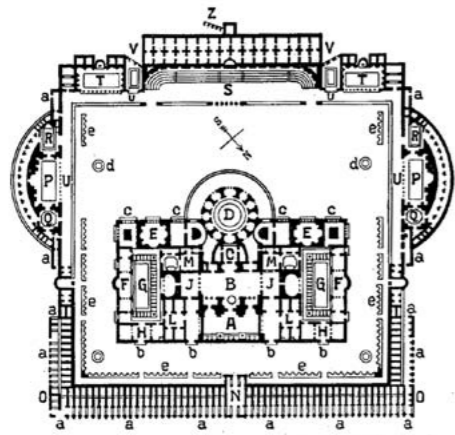
“Důlní prostory hlubinných dolů jsou ideálním retenčním prostředím teplých vod. Jsou dostatečně hluboko, aby byla zajištěna stabilita (kvalitativní - co do chemického složení důlních vod a co do teplotního variačního rozmezí; kvantitativní – co do retenčního objemu důlních děl, což zajišťuje dostatečnou rezervu v požadované vydatnosti pro ekonomický provoz současných typů tepelných čerpadel). I když v současné době jsou alternativní zdroje energie ještě ekonomicky náročnější a kapacitně méně vydatné než zdroje z klasických fosilních paliv, z jaderných reakcí i z velkých vodních děl, je nutno, vzhledem k nárůstu cen energetických surovin a jejich hrozícímu nedostatku v poměrně blízké době a vzhledem k ochraně životního prostředí, hledat právě v těchto zdrojích cestu pro budoucnost. Proto jsme přesvědčeni, že právě výzkum a vývoj možností využívání těchto geotermálních zdrojů pro energetické účely by měl být na těchto zdrojích neprodleně zahájen.”

“Celkový energetický potenciál čerpané důlní vody (na Ostravsku) je značný. Pro výrobu TUV je využíván pouze zlomek:

- celkové množství čerpaných důlních vod (07/2006)... 415 849 m³
- množství důlních vod využitých v primárním výměníku (07/2006)... 12 167 m³
- procento využití čerpaných vod..... 2,93 %

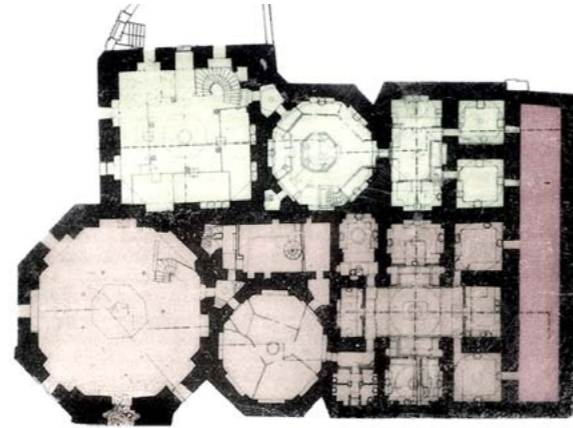
Využití tepelné energie důlních vod zatopených hlubinných dolů - Bedřich Michálek, Daniel Holéczy, Petr Jelínek a Arnošt Grmela Acta Montanistica Slovaca Ročník 12 (2007), mimoriadne číslo 1, 92-98

Caracalovy lázně v Římě

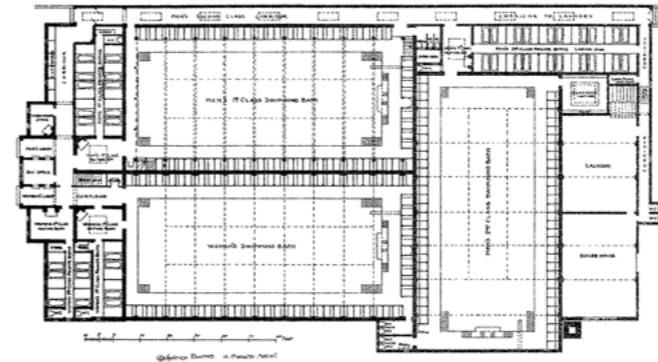


- | | | |
|--------------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| A. Frightorium (Swimming Pool) | N. Main Entrance | aa. Facade of External Enclosure |
| B. Great Hall | OO. Shops | bb. Entrance to the Baths |
| C. Nymphaeum | PP. Gymnasia | cc. Game and Sport Rooms |
| D. Callidarium | QQ. Nymphaeum | dd. Frontonia |
| EE. Laungus | RR. Study Rooms | ee. Portia of Colonnades |
| FF. Lecture Hall | S. Staps to Portico | |
| GG. Palaestra | TT. Libanites | |
| HH. Vestibula | UU. Processioes | |
| JJ. Courts | VV. Cinema | |
| LL. Dressing Rooms | Z. Aqueduct and Reservoir | |
| MM. Steam Baths | | |

Bey Hammam v Soluni



veřejné lázně v Coventry



lázně ve Valsu

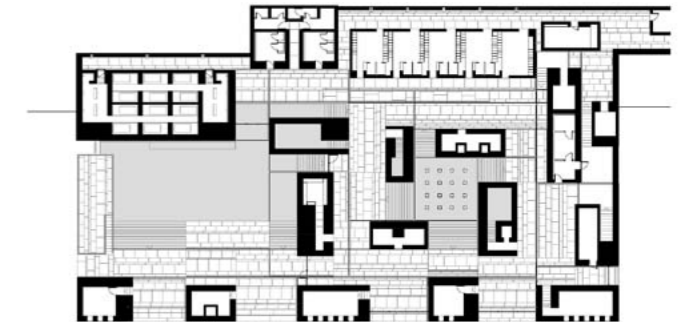


Figure 5: Plan illustrating the baths as experienced by bathers.
1:400

Lázeň, latinsky balneum, je obecně sprchová nebo vanová koupel, širší označení označuje místo, kde se provádějí léčebné lázeňské kúry.

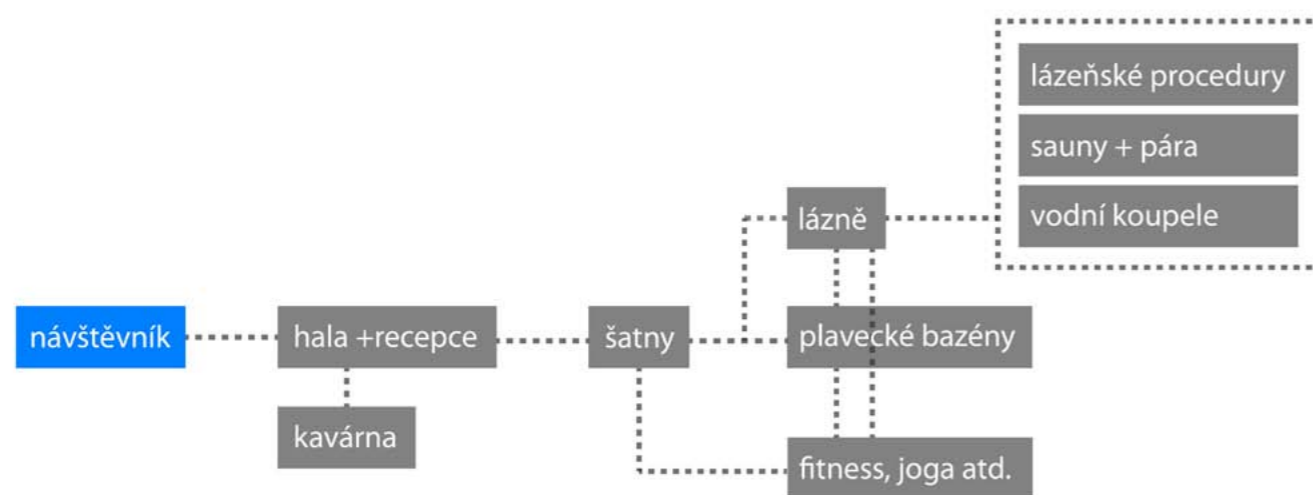
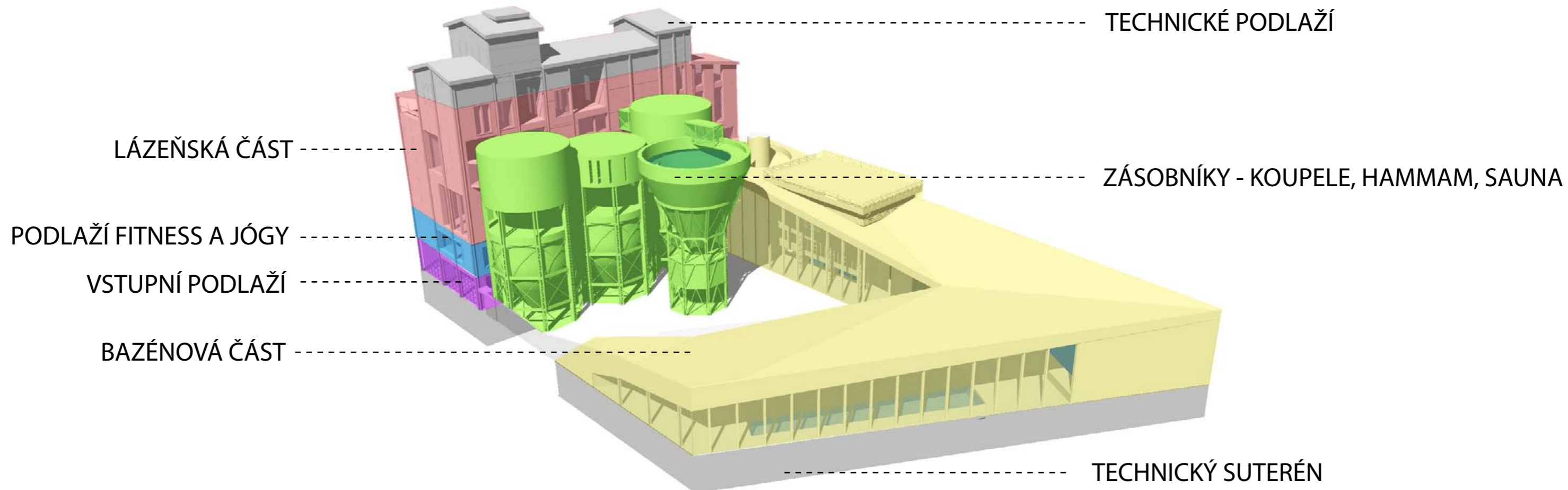
Nejspíše již před čtyřmi tisíci lety vznikaly nejstarší lázně a bazény u velkých řek protoindických měst. I ve Starém Egyptě existovaly lázně s propracovaným provozem (dle nalezených staroegyptských soudních papyrů), které mimo jiné poskytovaly možnost dělníkům pracujícím na stavbě pyramid dodržovat své hygienické zvyklosti.

V dnešní době plné stresu a spěchu se uvolnění a léčba v prostředí minerálních vod a peloidů stává opět aktuální.

Lázně jsou v dnešní době veřejnou vybaveností, která nám dává zapomenout na všední starosti a má blahodárny vliv na naši fyzickou i psychickou stránku. Jde o soubor různorodých prvků zaměřených na působení vody, páry a teploty v různých kombinacích, jenž jsou výsledkem dlouhého vývoje od antiky až po současnost. Nezanedbatelná je také sociální a společenská funkce lázeňství.

Městské lázně by měly být možností úniku z každodenního stresu, klidnou oázou uprostřed rušného města.





Návrh lázní v sobě spojuje rekonstrukci dvou objektů, bývalé úpravny uhlí i s uhelnými třídíči a zásobníky a bývalé rozvodny, s přístavbu nového objektu bazénové části lázní.

Funkčně je celek rozdělen na vstupní podlaží (s recepcí, kavárnou, šatnami a zázemím), podlaží fitness a jógy, lázeňskou část čítající tři podlaží a bazénovou část.

Oba stávající objekty jsou postaveny na ocelové nosné konstrukci s vyzdívkou z režného zdiva. Navrhovaná přístavba toto respektuje a má také ocelovou nosnou konstrukci.

Objekty jsou založeny na žb. patkách.

Budovy lázní obklopují chráněný dvůr ležící uprostřed, sloužící hlavně v letních měsících.



10m

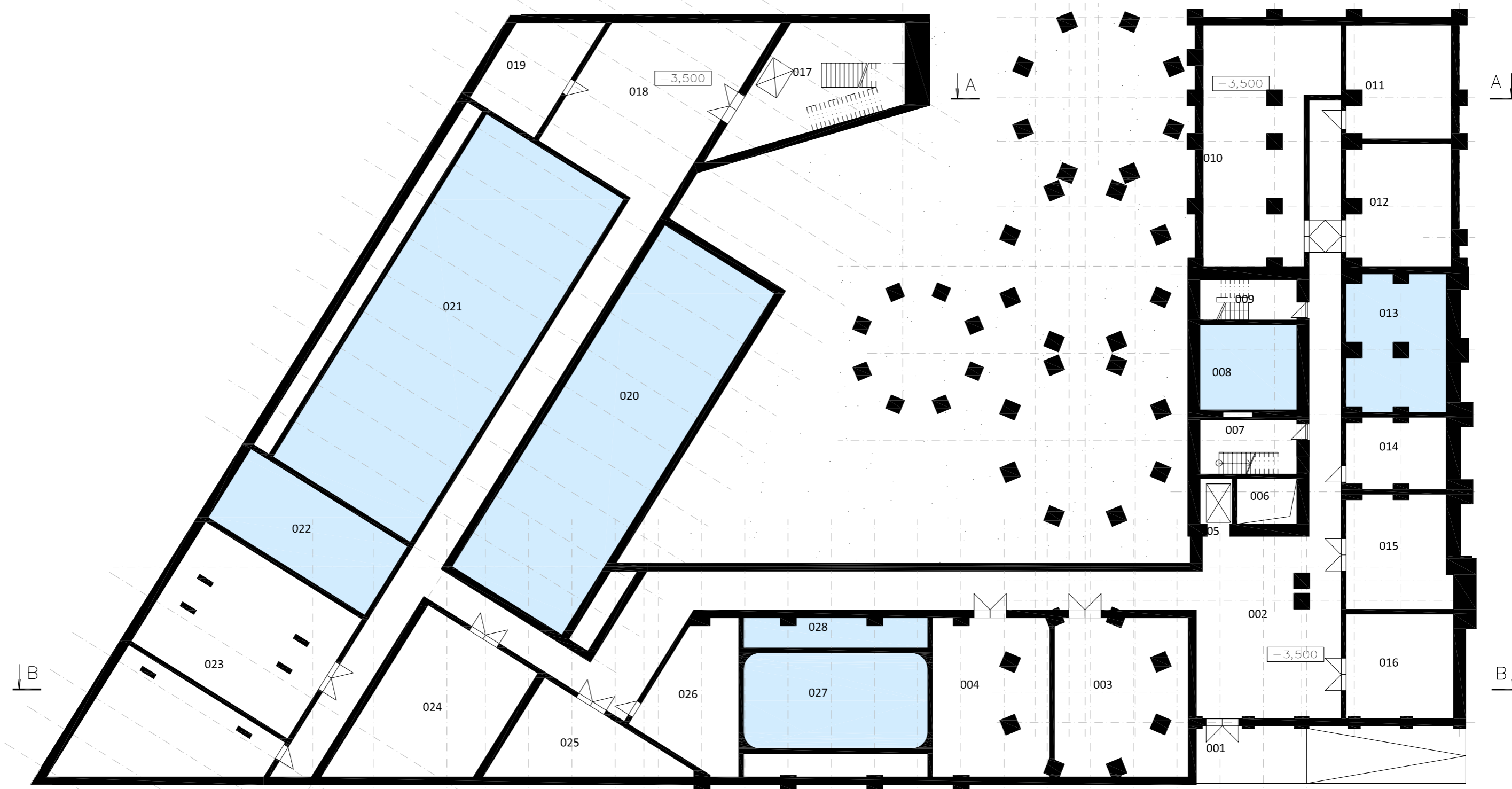
2m

5m

10m

20m

PŮDORYS 1.PP technický suterén

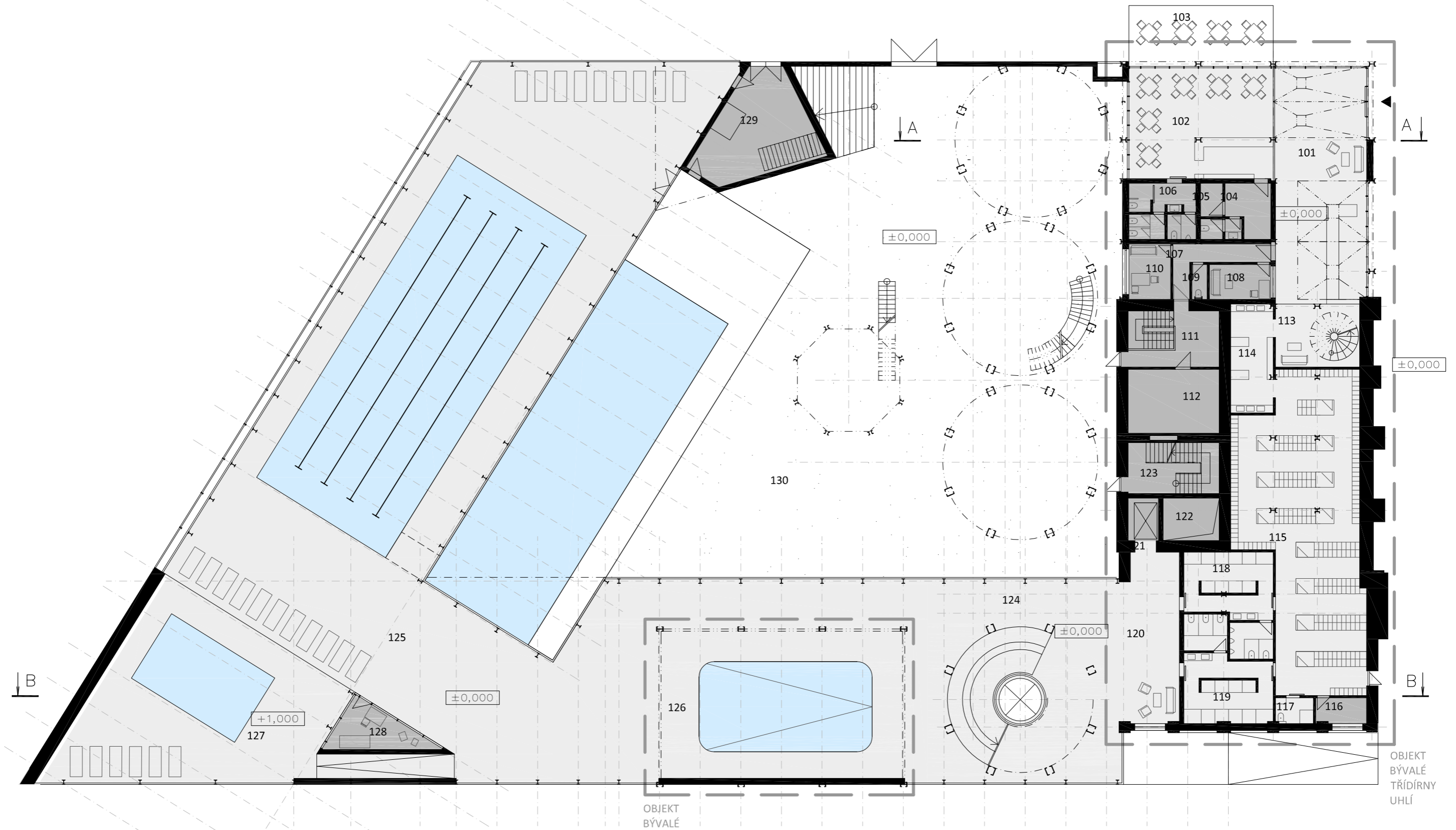


- 001 TECHNOLOGICKÝ VCHOD
- 002 TECHNICKÝ PROSTOR LÁZŇÍ
- 003 STROJOVNA VÝTAHU
- 004 ELEKTRO
- 005 VÝTAH
- 006 VERTIKÁLNÍ VEDENÍ INŽ. SÍTÍ
- 007 SCHODIŠTĚ
- 008 AKUMULAČNÍ NÁDRŽ
- 009 SCHODIŠTĚ

- 009 SCHODIŠTĚ
- 010 ÚPRAVNA VODY
- 011 TEPELNÉ ČERPADLO PRO ZÍSKÁVÁNÍ
TERMÁLNÍ ENERGIE Z DŮLNÍ VODY
- 012 ZDROJ TEPLA
- 013 AKUMULAČNÍ NÁDRŽ
- 014 TECHNICKÁ MÍSTNOST
- 015 SKLAD
- 016 SKLAD

- 017 TECHNOLOGICKÝ VCHOD
- 018 TECHNICKÝ PROSTOR BAZÉNŮ
- 019 TECHNICKÁ MÍSTNOST
- 020 PLOCHA BAZÉNU
- 021 PLOCHA BAZÉNU
- 022 AKUMULAČNÍ NÁDRŽ
- 023 STROJOVNA VZDUCHOTECHNIKY -
BAZÉNOVÁ ČÁST

- 024 ÚPRAVNA VODY
- 025 ZÁLOŽNÍ ZDROJ
- 026 ÚPRAVNA VODY
- 027 PLOCHA BAZÉNU
- 028 AKUMULAČNÍ NÁDRŽ



PLAVECKÁ ČÁST:

- 125 BAZÉNOVÁ HALA
- 126 VÍŘIVÝ BAZÉN
- 127 STANOVÍŠTĚ PLAVČÍKA
- 128 DĚTSKÝ BAZÉN
- 129 MÍSTNOST ÚKLIDU A ÚDRŽBY ZAHRADY
- 130 ZAHRADA

SPOLEČNÉ PROSTORY:

- 113 VSTUP DO FITNESS A PŘEDPROSTOR ŠATEN
- 114 VYZOUVÁNÍ A FINÁLNÍ ÚPRAVA
- 115 ŠATNY
- 116 MÍSTNOST ÚKLIDU
- 117 WC INVALIDÉ
- 118 HYGIENICKÉ ZÁZEMÍ MUŽI

VSTUPNÍ ČÁST:

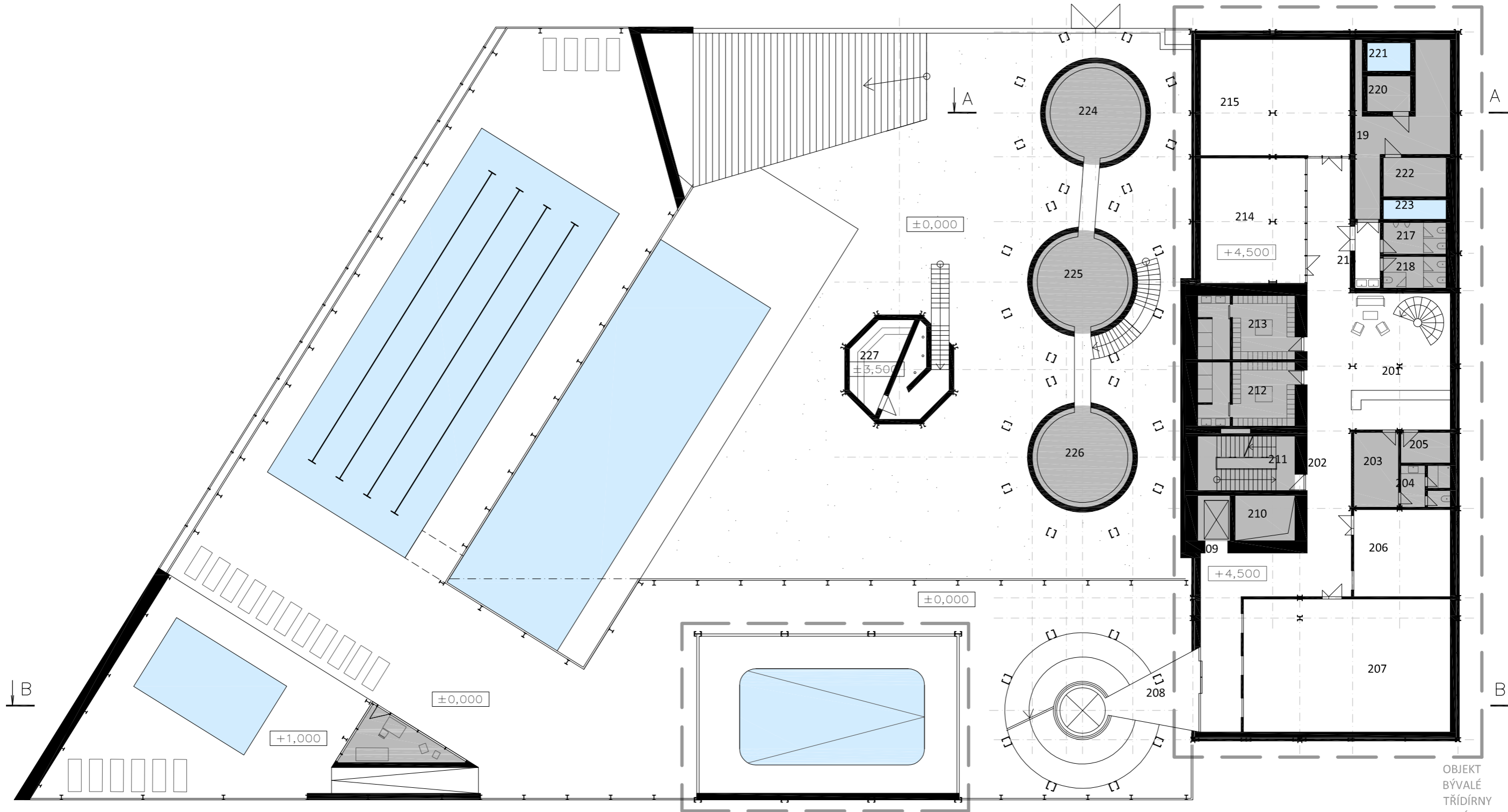
- 101 RECEPCE
- 102 KAVÁRNA
- 103 TERASA KAVÁRNY
- 104 ZÁZEMÍ + WC
- 105 SKLAD
- 106 WC
- 107 CHODBA
- 108 ZAMĚSTNANCI DENNÍ MÍSTNOST

- 109 WC
- 110 KANCELÁŘ
- 111 PROSTOR TECHNICKÉHO ZÁZEMÍ
- 112 PRÁDELNA



0m 2m 5m 10m 20m

PŮDORYS 2.NP podlaží fitness a jógy



OBJEKT
BÝVALÉ
ROZVODNY

LÁZEŇSKÁ ČÁST:

- 219 PROSTOR BAZÉNOVÉ TECHNOLOGIE
- 220 ÚPRAVNA VODY BYLINNÁ KOUPEL
- 221 AKUMULAČNÍ NÁDRŽ BYLINNÁ KOUPEL
- 222 ÚPRAVNA VODY SOLNÁ KOUPEL
- 223 AKUMULAČNÍ NÁDRŽ SOLNÁ KOUPEL
- 224 BAZÉNOVÁ TECHNOLOGIE ZVUKOVÁ KOUPEL
- 225 BAZÉNOVÁ TECHNOLOGIE CHROMOTERAPIE
- 226 BAZÉNOVÁ TECHNOLOGIE PERLIČKOVÁ KOUPEL

FITNESS A JÓGA:

- 201 HALA
- 202 CHODBA
- 203 DENNÍ MÍSTNOST PERSONÁL
- 204 WC
- 205 SKLAD
- 206 JÓGA/AEROBIC MALÝ SÁL
- 207 JÓGA/AEROBIC VELKÝ SÁL
- 208 PROPOJOVACÍ RAMP
- 209 VÝTAH
- 210 VERTIKÁLNÍ VEDENÍ INŽ. SÍTÍ

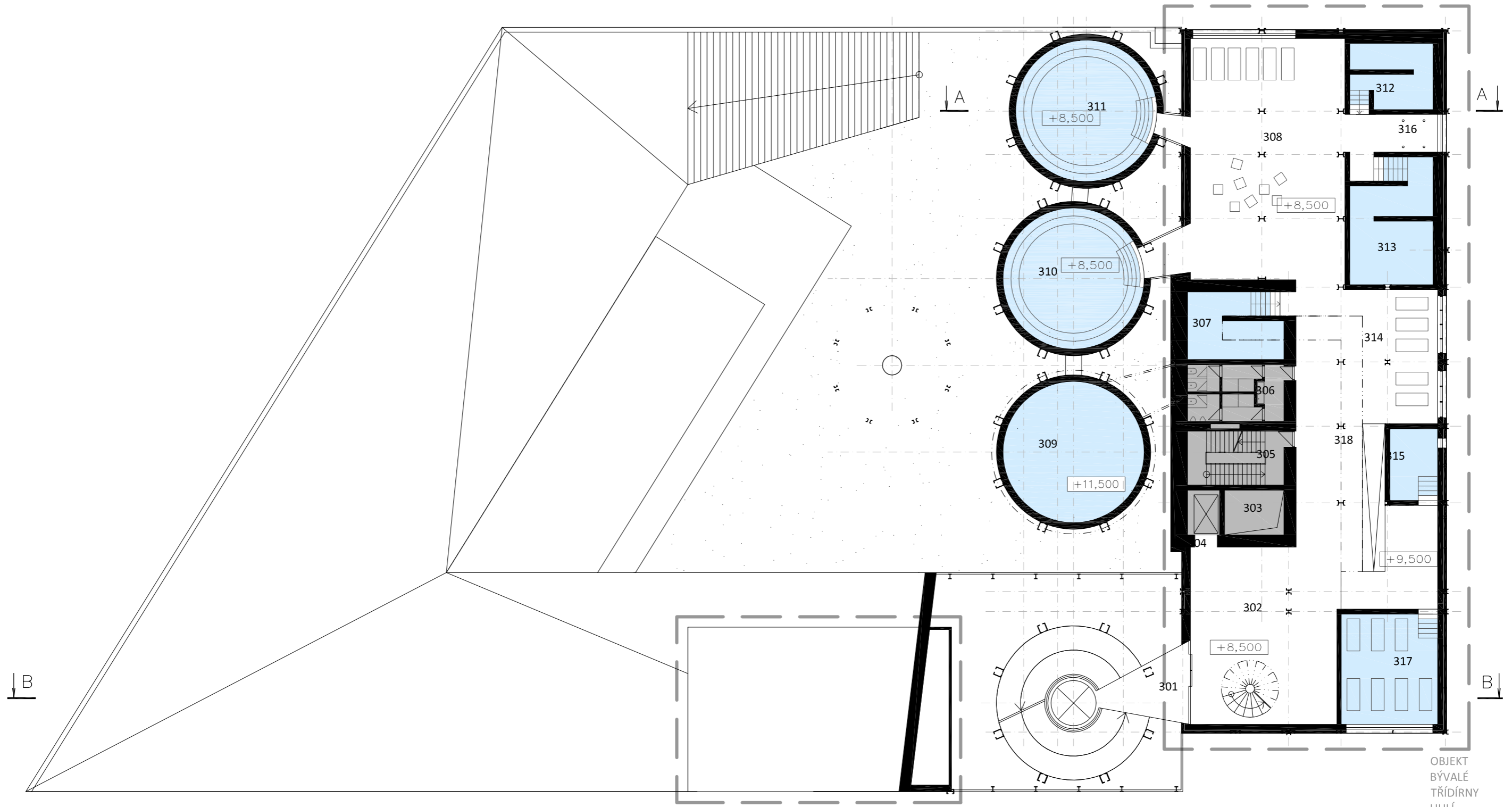
- 211 SCHODIŠTĚ
- 212 ŠATNY MUŽI
- 213 ŠATNY ŽENY
- 214 SPINNING
- 215 POSILOVNA
- 216 PŘEDPROSTOR WC
- 217 WC MUŽI
- 218 WC ŽENY

OBJEKT
BÝVALÉ
TRÍDÍRNÝ
UHLÍ



0m 2m 5m 10m 20m

PŮDORYS 3.NP podlaží koupelí



OBJEKT
BÝVALÉ
ROZVODNY

LÁZEŇSKÁ ČÁST:

- 301 PROPOJOVČÍ RAMPA
- 302 HALA
- 303 VERTIKÁLNÍ VEDENÍ INŽ. SÍTÍ
- 304 VÝTAH
- 305 SCHODIŠTĚ
- 306 HYGIENICKÉ ZÁZEMÍ
- 307 TEPLÁ KOUPEL
- 308 HALA A ODPOČÍVACÍ ZÓNA
- 309 PERLIČKOVÁ KOUPEL

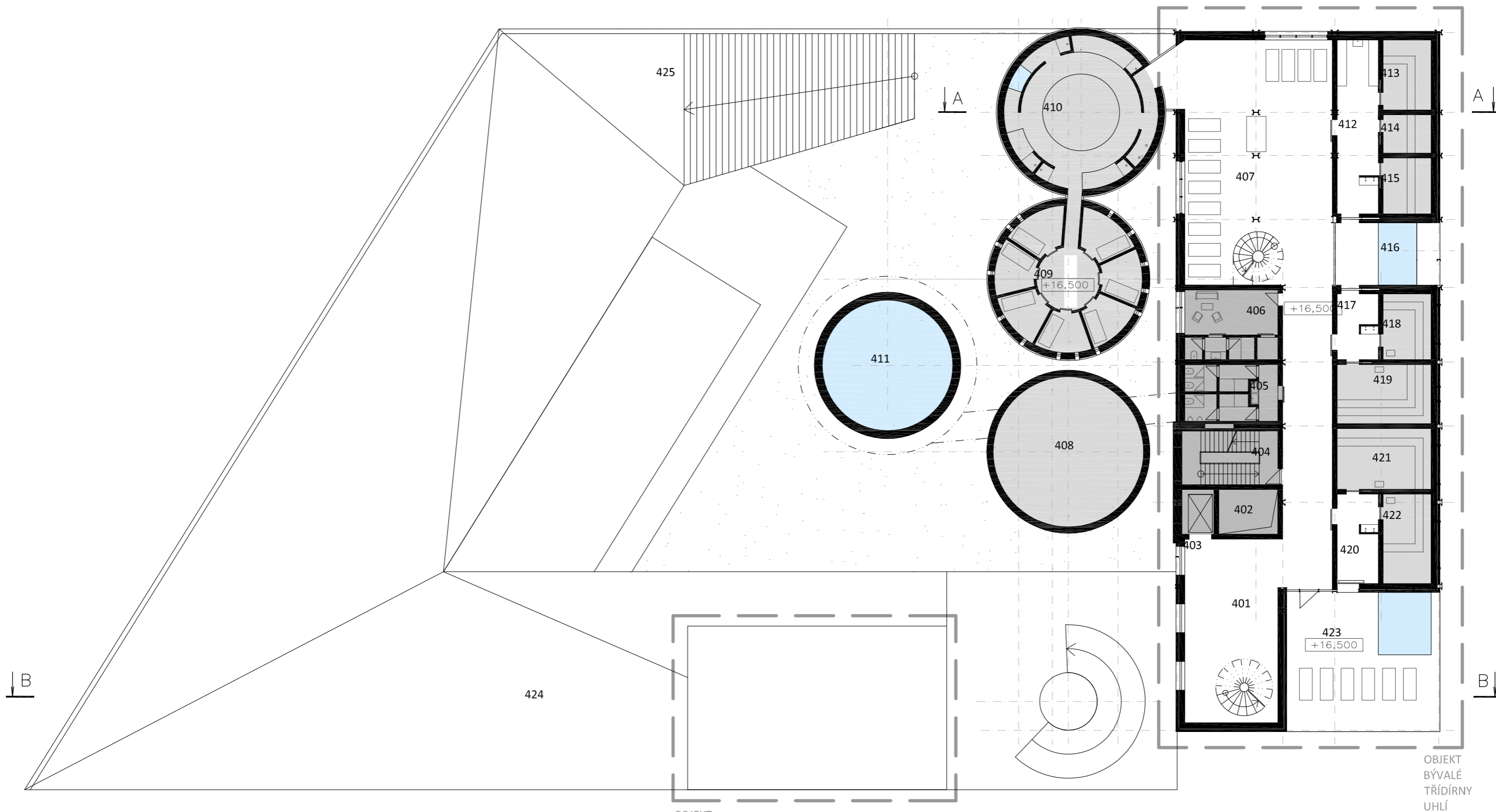
- 310 CHROMOTERAPIE
- 311 ZVUKOVÁ KOUPEL
- 312 BYLINNÁ KOUPEL
- 313 SOLNÁ KOUPEL
- 314 ODPOČÍVACÍ ZÓNA
- 315 STUDENÁ KOUPEL
- 316 SPRCHY
- 317 VODNÍ LEHÁTKA
- 318 RAMPA

OBJEKT
BÝVALÉ
TRÍDÍRNÝ
UHLÍ



0m 2m 5m 10m 20m

PŮDORYS 4.NP podlaží sauny a páry



OBJEKT
BÝVALÉ
ROZVODNY

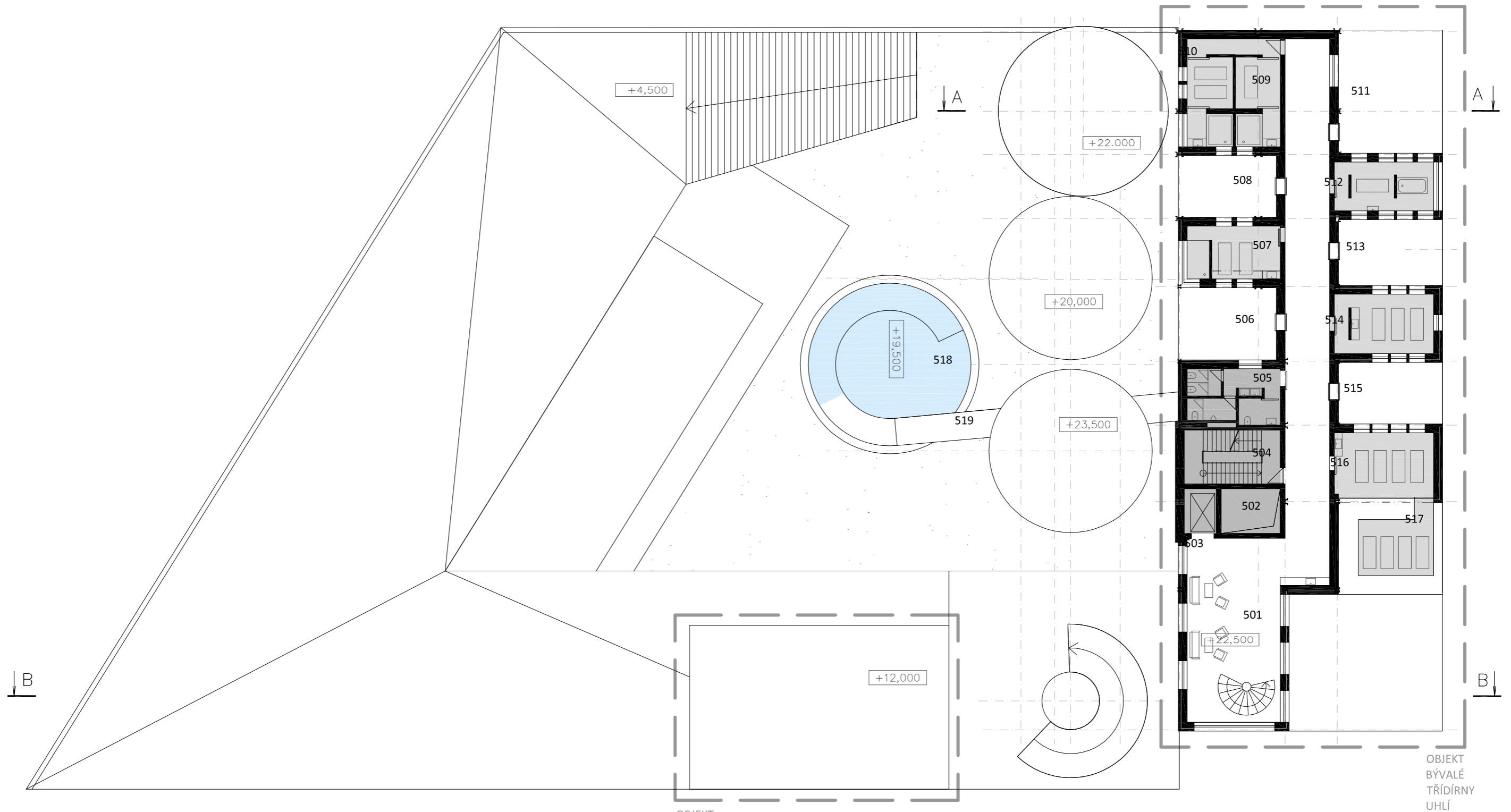
LÁZEŇSKÁ ČÁST:

- 401 HALA
- 402 VERTIKÁLNÍ VEDENÍ INŽ. SÍŤI
- 403 VÝTAH
- 404 SCHODIŠTĚ
- 405 HYGIENICKÉ ZÁZEMÍ
- 406 ZÁZEMÍ ZAMĚSTNANCI
- 407 ODPOČINKOVÁ ZÓNA
- 408 ZÁZEMÍ KAVÁRNA
- 409 HAMMAM - UMÝVÁNÍ

- 410 HAMMAM - HLAVNÍ PROSTOR
- 411 PROSTOR BAZÉNU
- 412 PŘEDPROSTOR PÁRY
- 413 PARNÍ LÁZEŇ 40°
- 414 AROMA PARNÍ LÁZEŇ 40°
- 415 SOLNÁ PARNÍ LÁZEŇ 40°
- 416 VENKOVNÍ TERASA + CHLADÍCÍ BAZÉNEK
- 417 PŘEDPROSTOR SAUNY
- 418 SAUNA 110°

- 419 SAUNA 60°
- 420 PŘEDPROSTOR SAUNY
- 421 SAUNA 85°
- 422 SAUNA 100°
- 423 VENKOVNÍ TERASA + BAZÉNEK
- 424 LETNÍ SLUNÍČÍ TERASA
- 425 SCHODY

OBJEKT
BÝVALÉ
TRÍDÍRNÝ
UHLÍ



OBJEKT
BÝVALÉ
ROZVODNY

OBJEKT
BÝVALÉ
TRÍDÍRNÝ
UHLÍ

LÁZEŇSKÁ ČÁST:

- 501 HALA
- 502 VERTIKÁLNÍ VEDENÍ INŽ. SÍTÍ
- 503 VÝTAH
- 504 SCHODIŠTĚ
- 505 HYGIENICKÉ ZÁZEMÍ
- 506 VEGETAČNÍ TERASA
- 507 MASÁŽE
- 508 VEGETAČNÍ TERASA
- 509 SOUKROMÉ MASÁŽE

- 510 SOUKROMÉ MASÁŽE
- 511 VEGETAČNÍ TERASA
- 512 MASÁŽE
- 513 VEGETAČNÍ TERASA
- 514 MASÁŽE
- 515 VEGETAČNÍ TERASA
- 516 ODPOČÍVÁRNA
- 517 VENKOVNÍ TERASA
- 518 PERLIČKOVÁ KOUPEL
- 519 SPOJOVACÍ MOST



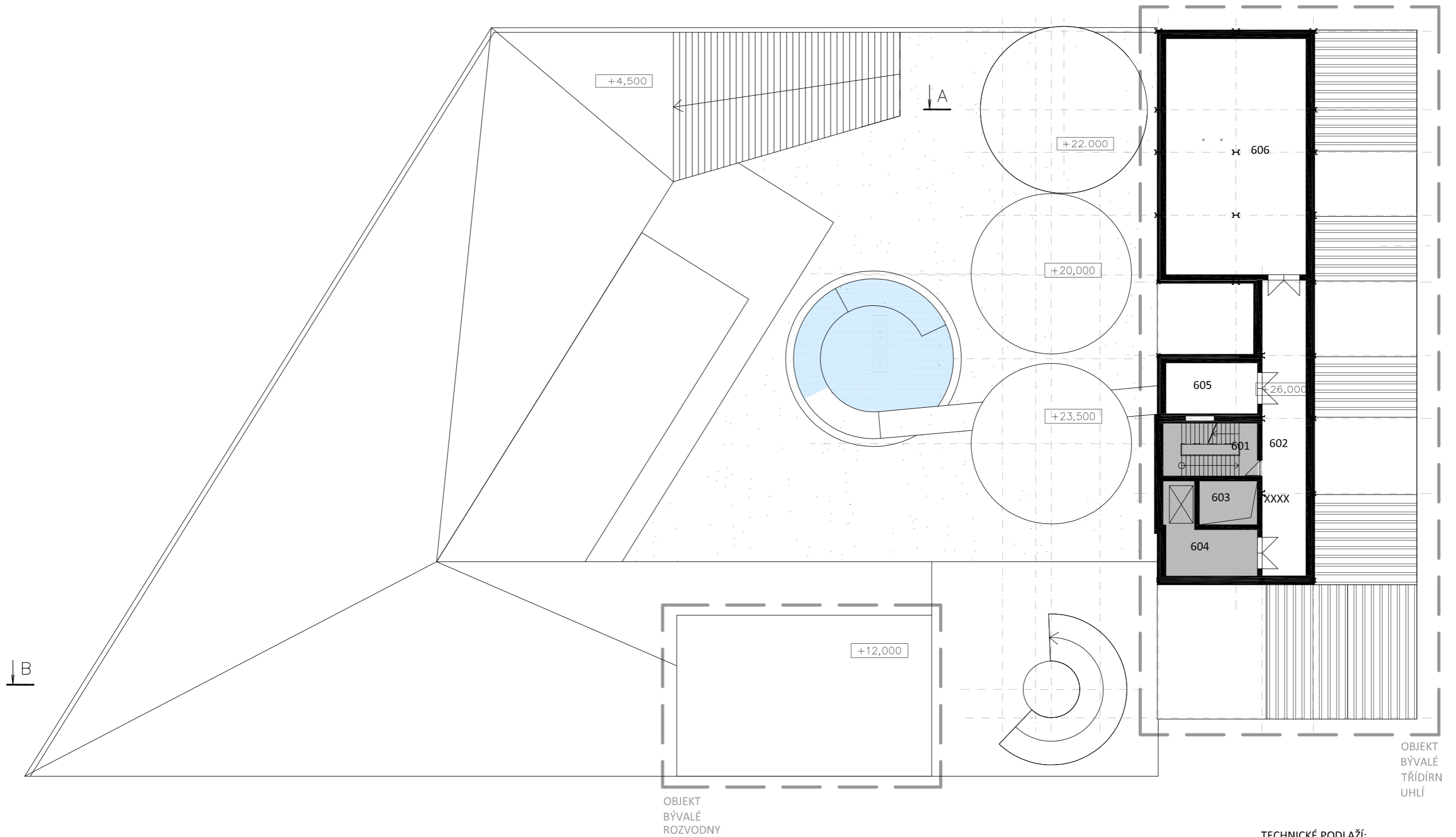
10m 2m 5m 10m

10m 2m 5m 10m

10m 2m 5m 10m

10m 2m 5m 10m

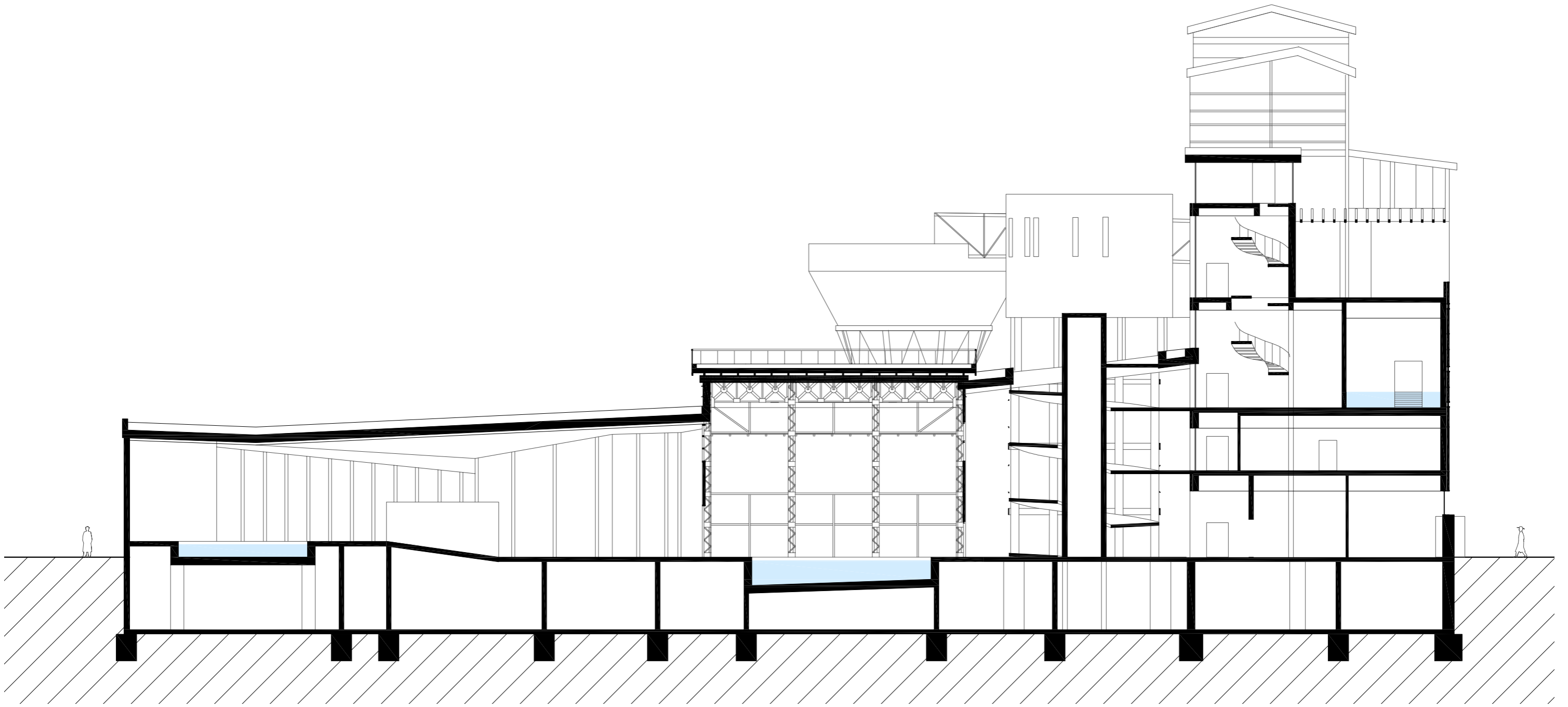
PŮDORYS 6.NP technické podlaží



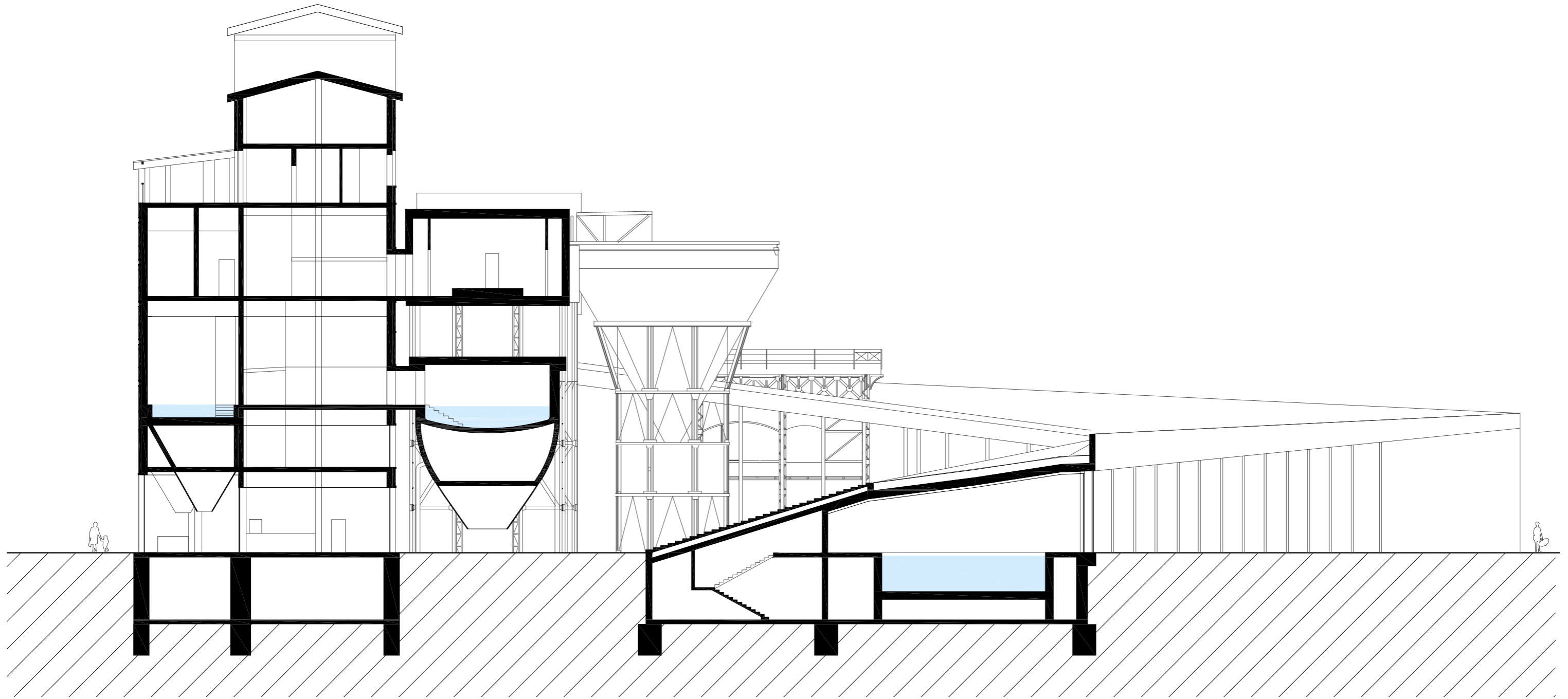
OBJEKT
BÝVALÉ
ROZVODNY

OBJEKT
BÝVALÉ
TRÍDÍRN
UHLÍ

- TECHNICKÉ PODLAŽÍ:
- 601 SCHODIŠTĚ
 - 602 CHODBA
 - 603 VERTIKÁLNÍ VEDENÍ INŽ. SÍTÍ
 - 604 STROJOVNA VÝTAHU
 - 605 STROJOVNA VZT SOLNÝ PROVO.
 - 606 STROJOVNA VZT

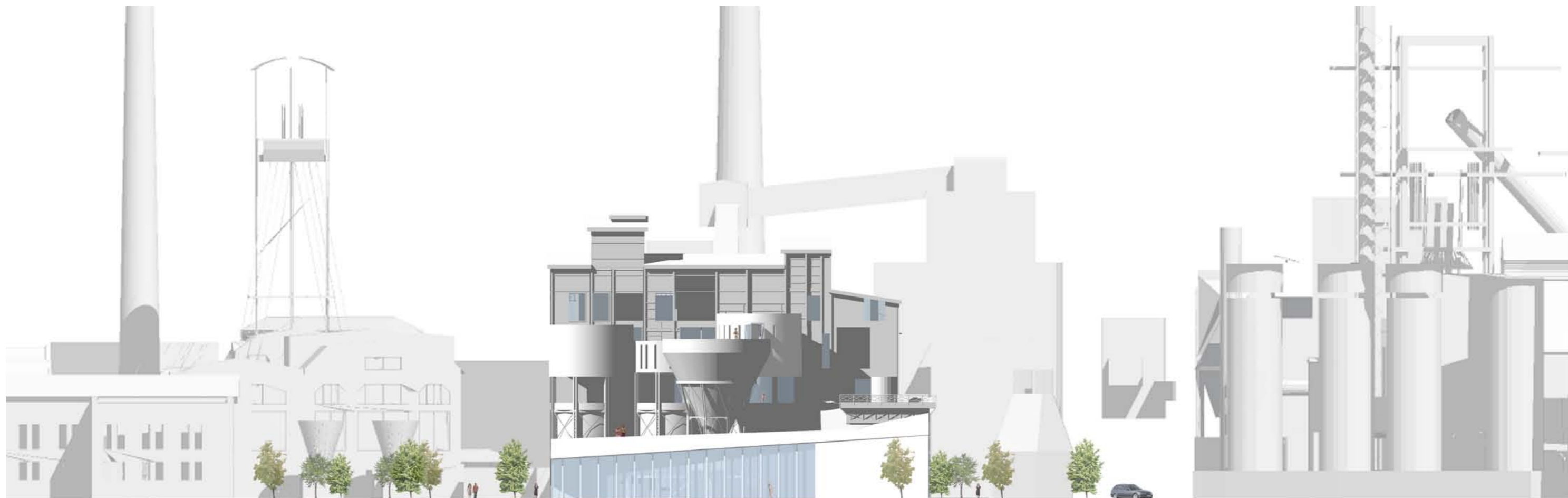


10m 15m 10m 20m 50m 40



10m 15m 10m 20m

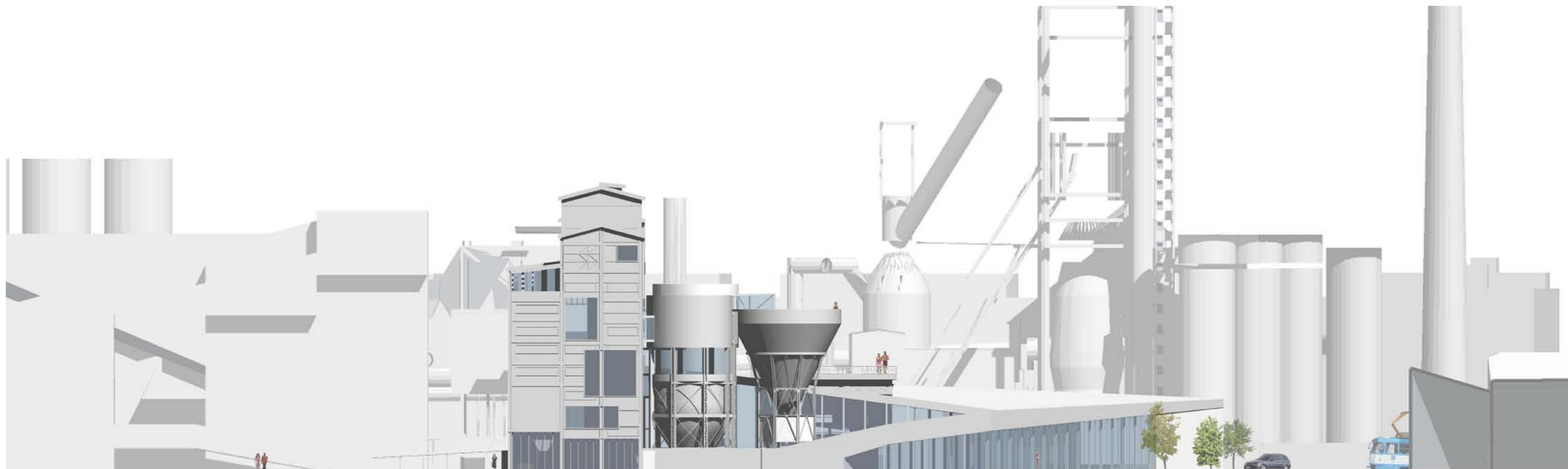
50m 41



10m 15m 10m 20m

150m

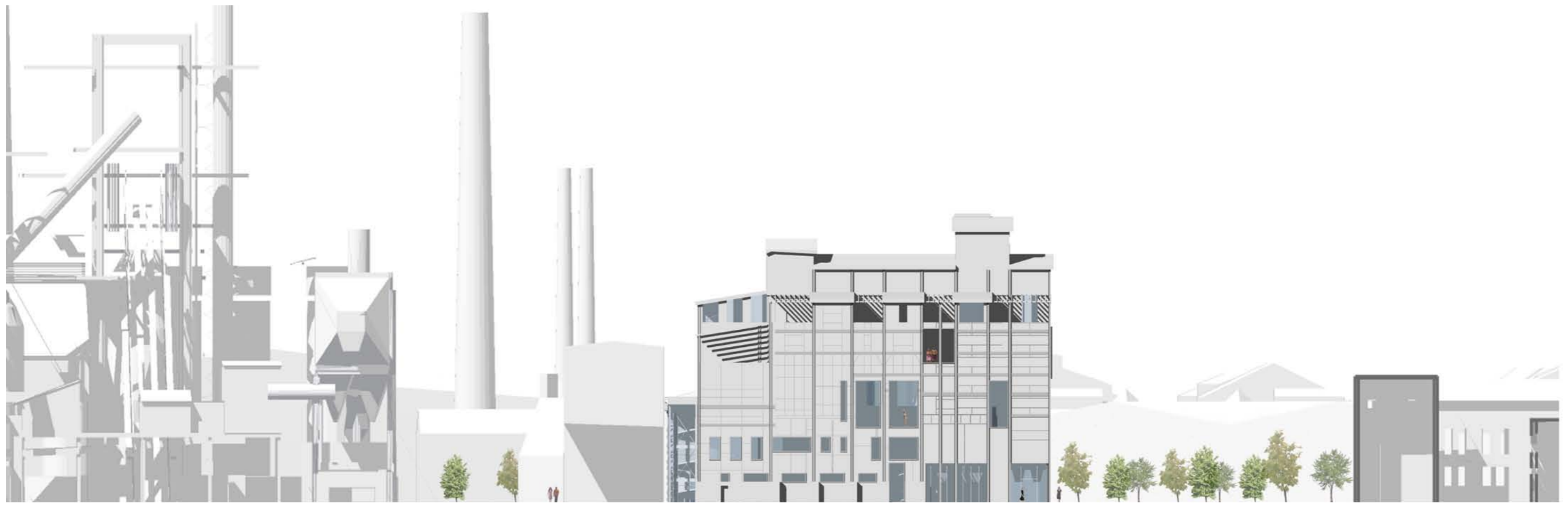
POHLED ZÁPAD



10m 15m 10m 20m

150m

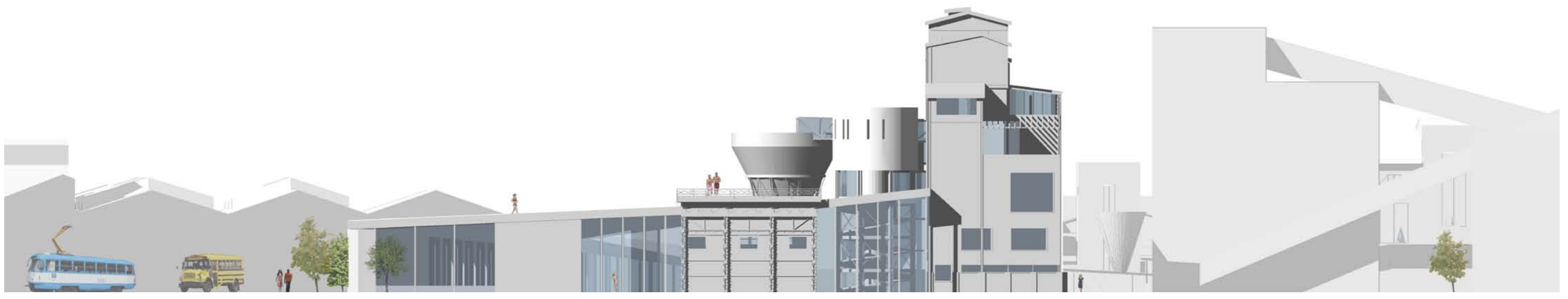
POHLED SEVER



0m 5m 10m 20m

50m

POHLED VÝCHOD



0m 5m 10m 20m

50m

POHLED JIH









Znovuoživením areálu Dolu Hlubina je klíčové pro celé město. Pokud bude revitalizace úspěšná, může stát příkladem nakládání s dalšími průmyslovými památkami a obohatit diskuzi o možnostech jejich využití v současnosti.

Samotný objekt lázní pak vnímám jako jistý symbol očisty od nánosů uhelného prachu avšak s jistou dávkou respektu k časům minulým. Mezistupeň zpřístupňující zapomenutou minulost srozumitelným způsobem.

PUBLIKACE

- Lipus, Radovan.Scénologie Ostravy, časopis Disk 1996
- Bedřich Michálet, Daniel Holéczy, Petr Jelínek, Arnošt Grmela. Využití tepelné energie důlních vod zatopených hlubinných dolů. Acta Montanistica Slovaca. 2007, roč. 12, mimor. č. 1, s. 92-98.

WEB

books.google.cz
casopisdisk.amu.cz
whc.unesco.org
www.ozivenaostrava.cz
www.dolniodblastvitkovice.cz
www.galeriie.net
www.msstavby.cz

DALŠÍ

Ing. Milan Šraml - ARS Vítkovice
Ing. Leo Chřibek
Magistrát města Ostravy
Ing. Arch. Peter Lacko - A.LT architekti

KONZULTACE

Ing. Arch. Jan Aulík
Ing. Arch. Roman Chvilíček
Ing. Petr Hruschka - bazénové technologie
Ing. Zuzana Vyoralová - tzb
doc. Ing. Karel Lorenz, Csc. - statika

AUTOR, DIPLOMANT: AR 2011/2012, LS		Lukáš Výtisk
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ)		DŮL HLUBINA – MĚSTSKÉ LÁZNĚ
(AJ)		HLUBINA MINE – CITY SPA
JAZYK PRÁCE:		ČESKÝ
Vedoucí práce:	Ing. Arch. Jan Aulík	Ústav: 15127 Ústav navrhování I
Oponent práce:	Ing. Arch. Radim Václavík	
Klíčová slova (česká):	důl, Hlubina, Dolní Vítkovice, lázně, Ostrava, uhlí, bazén	
Anotace (česká):	Diplomová práce se zabývá znovuoživením areálu NKP Důl Hlubina s důrazem na funkci městských lázní využívajících termální energii vody ze zatopených dolů. Revitalizace areálu vyžaduje nalezení vhodných funkcí a přístupů, které by z tohoto, historicky klíčového bodu pro celé město, vytvořili současný příklad obnovy Ostravy.	
Anotace (anglická):	The aim of the diploma project is the revitalisation of Hlubina Mine area. There is the function of city spa based on the thermal mine water energy heating described in detail. The revitalisation of the mine area demands searching for appropriate approaches and functions which would make this very important point in the city to be a good example of Ostrava renaissance.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

(Celý text metodického pokynu je na www.FA.studium/ke-stazeni)

V Praze dne 17. května 2012

podpis autora-diplomanta